

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківська державна академія культури

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»

зі спеціальності 025 Музичне мистецтво
галузі знань 02 Культура і мистецтво
кваліфікація бакалавр музичного мистецтва
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

**ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ
РАДОЮ ХДАК**

Голова Вченої ради

Ректор ХДАК

В. М. Шейко

(протокол № 13 від 27.05.2016 р.)

**Освітня програма вводиться в дію
з 01.09.2016 р.**

Харків 2016 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми «Хорове диригування»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	02 Культура і мистецтво
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	025 Музичне мистецтво
КВАЛІФІКАЦІЯ	бакалавр музичного мистецтва
Спеціалізація	—
Професійна кваліфікація	артист хору, хормейстер, викладач фахових дисциплін

Розробники програми:

1. **В. Г. Бойко**, кандидат мистецтвознавства, доцент, керівник проектної групи
2. **Н. О. Рябуха**, доктор мистецтвознавства, доцент
3. **Ю. В. Воскобойнікова**, кандидат мистецтвознавства, старший викладач

ВНЕСЕНО:

Кафедрою хорознавства та хорового диригування

Протокол № 27 від «24» травня 2016 р.

Завідувач кафедри

В. Г. Бойко

ПОГОДЖЕНО

Радою факультету музичного мистецтва

Протокол № 9 від «26» травня 2016 р.

Голова ради факультету ММ

Т. В. Большакова

Перший проректор

М. М. Каністратенко

ПЕРЕДМОВА

Згідно із Законом України «Про вищу освіту» (ст. 10), визначено, що стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів (ВНЗ) і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

Освітня діяльність у сфері вищої освіти провадиться вищими навчальними закладами (для підготовки бакалаврів) на підставі ліцензій, які видаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України згідно з Законом України «Про вищу освіту».

Мета програми: забезпечити умови формування і розвитку бакалаврами програмних компетентностей, що дозволять їм оволодіти основними знаннями, вміннями, навичками, необхідними для здійснення фахової діяльності у сфері музичного мистецтва та викладання спеціальних дисциплін.

Бакалавр – ступінь вищої освіти.

Перший бакалаврський рівень вищої освіти відповідає шостому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для виконання фахової діяльності, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та творчо-інноваційної діяльності, оволодіння музично-педагогічною методикою викладання спеціальних дисциплін.

Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої (освітньо-професійної) програми:

- 1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- 2) перелік компетентностей випускника;
- 3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 4) форми атестації здобувачів вищої освіти;
- 5) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- б) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

ВНЗ на підставі освітньо-професійної програми (ОПП) за кожною спеціальністю розробляє навчальний план, який визначає:

- перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС;
- послідовність вивчення дисциплін;
- форми проведення навчальних занять та їх обсяг;
- графік навчального процесу;
- форми поточного і підсумкового контролю.

Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, що затверджується керівником ВНЗ.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ
 Галузь знань 02 – Культура і мистецтво
 спеціальність 025 – Музичне мистецтво
СТУПЕНЮ БАКАЛАВР

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківська державна академія культури, факультет музичного мистецтва
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Бакалавр музичного мистецтва
Офіційна назва освітньої програми	Хорове диригування
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Тип диплому – одиничний Обсяг ОПП – 240 кредитів ЄКТС Термін навчання – 4 роки Форма навчання: очна (денна), заочна
Наявність акредитації	ОПП впроваджена з 1 вересня 2016 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, QFLLL – 6 рівень
Передумови	<p>Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Харківської державної академії культури». Навчатися за освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» можуть громадяни України, зарубіжних країн на базі повної загальної середньої освіти, які мають музичні здібності; з рівнем знань в обсязі освітньої програми молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (або середньої спеціалізованої музичної освіти). Для участі у вступному комплексному фаховому іспиті допускаються абітурієнти, які мають сертифікати зовнішнього незалежного оцінювання з предметів (визначаються Правилами прийому до ХДАК).</p> <p>Громадяни інших держав приймаються на навчання зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (згідно Правил прийому до Харківської державної академії культури) на підставі міжнародних договорів</p>

	<p>на умовах, визначених цими договорами, а також договорів, укладених навчальним закладом із зарубіжними навчальними закладами, організаціями, або індивідуальних договорів, контрактів за умови позитивного складання вступного фахового іспиту.</p> <p>Усі вступники користуються рівними правами незалежно від статі, расової, національної належності, соціального майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, віросповідання, місця проживання та інших обставин. Будь-яких особливих протипоказань щодо навчання за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» з точки зору психологічних властивостей особи, вікових або інших обмежень не існує. Медичні протипоказання – у відповідності до діючого переліку абсолютних медичних протипоказань до прийому абітурієнтів у ВНЗ.</p>
Мова(и) викладання	Державна мова
Термін дії освітньої програми	До первинної акредитації
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.ic.ac.kharkov.ua/public_inf/lic_obsyag/licenseod2/025/OPP.pdf
2 – Мета освітньо-професійної програми	
<p>Метою програми є підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють навичками виконавської, диригентсько-хорової діяльності у сфері музичного мистецтва, формування музично-педагогічної компетентності студентів-хормейстерів у підготовці до самостійної професійної роботи з хором колективом.</p>	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	<p>Галузь знань: 02 – Культура і мистецтво Спеціальність: 025 – Музичне мистецтво Спеціалізація: «Хорове диригування»</p> <p>Об'єктами вивчення є сукупність феноменів і проблем диригентсько-хорового мистецтва, інтерпретація продуктів хорової творчості, вдосконалення виконавської та педагогічної майстерності в галузі музичної освіти.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області охоплює: – специфіку феноменів диригентсько-хорового мистецтва як репрезентантів загальнокультурних,</p>

національних та художньо-мистецьких цінностей, гуманістичної моралі та суспільної свідомості;

– поняття та принципи практичного вдосконалення диригентсько-хорової та педагогічної діяльності.

Методи та методики:

– інтегровані методи, спрямовані на оптимізацію шляхів досягнення навчальної та творчої мети (методи та методики створення виконавської інтерпретації хорового твору), здійснення спеціалізованої диригентсько-хорової освіти та творчої діяльності.

Дисципліни циклу загальної підготовки становлять 37 кредитів ЄКТС (15,4%), з них 15,5 кредитів ЄКТС – вибіркові дисципліни; циклу професійної підготовки – 203 кредита ЄКТС (84,6 %), з них 45 кредитів ЄКТС – вибіркові дисципліни; виконавська практика – 3 кредити ЄКТС.

Обов'язкові дисципліни: Історія України, Іноземна мова проф.спрямування, Українська мова (за профспрямуванням), Філософія, Історія української культури, Музична культура позаєвропейських цивілізацій, Історія світової художньої культури, Історія української музики, Сольфеджіо, Гармонія, Поліфонія, Хоровий клас та диригентсько-хорова практика, Диригування, Постановка голосу, Аналіз музичних творів, Методика викладання спецдисциплін, Фортепіано, Практика.

Вибіркові дисципліни: Психологія / Соціологія, Педагогіка / Політологія, Історія світової музики / Культурологія, Історія світової та української літератури / Українська народна художня творчість, Вікова психологія та психологія музичного педагогічного впливу / Психологія сприйняття, Історія хорового мистецтва / Історія української вокальної школи, Читання хор партитур / Історія камерного виконавства, Хорове сольфеджіо / Історія музично-критичної думки, Хорознавство / Музична культура Слобожанщини, Хорове аранжування / Музична культура України в міжнаціональних зв'язках, Хорова література / Музична культура світових українських діаспор, Психологія професійної музично-виконавської діяльності / Психологія професійного спілкування, Музична педагогіка / Музичний фольклор в композиторській творчості, Методика роботи з хором / Музична культура слов'янських країн, Музична естетика / Теоретичні та

	історичні засади музичної діяльності.
Орієнтація освітньо-професійної програми	Прикладна.
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	<p>Основний фокус програми орієнтований на формування та розвиток бакалаврами програмних компетентностей, які дозволять їм оволодіти знаннями, вміннями, навичками, необхідними для здійснення практичної діяльності у трьох професійних амплуа – артиста хору, хормейстера професійного хорового колективу та викладача диригентсько-хорових дисциплін.</p> <p>Акцент робиться на підготовку високопрофесійних фахівців із широким доступом до працевлаштування в сфері диригентсько-хорового мистецтва, формування та розвиток загальних та спеціальних компетентностей, мотивування особливого інтересу до концертно-виконавської, музично-педагогічної та творчо-інноваційної (інтерпретаційної) діяльності, а також до подальшого навчання за наступним циклом вищої освіти.</p> <p>Ключові слова: культура, мистецтво, музичне мистецтво, диригентсько-хорове мистецтво, музична інтерпретація, педагогіка.</p>
Особливості програми	<p>Бакалавр музичного мистецтва спеціалізації «Хорове диригування» в освітній діяльності орієнтований на вивчення теорії та історії диригентсько-хорового мистецтва, методики викладання фахових дисциплін у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації, а також основ музичної педагогіки та музичної психології.</p> <p>Навчання хормейстерів сфокусовано на формуванні ціннісного ставлення до професії; застосування у практичній художньо-виконавській діяльності знань і навичок, отриманих при вивченні курсів спеціальних дисциплін («Хоровий клас та диригентсько-хорова практика», «Диригування», «Постановка голосу», «Методика викладання спецдисциплін», «Хорознавство», «Хорове сольфеджіо», «Хорове аранжування», «Читання хорових партитур», «Методика роботи з хором»); накопичення професійно-педагогічних умінь та практичного досвіду педагогічної та концертної діяльності, набутого під час проходження педагогічної та концертно-виконавської практик; накопичення репертуару з хорових творів</p>

	світових та українських композиторів та їх репрезентація на державному іспиті з фаху.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Бакалавр музичного мистецтва спеціалізації «Хорове диригування» підготовлений до виконання відповідних професійних робіт за Класифікатором видів економічної діяльності ДК 009:2010 та Класифікатором професій ДК 003:2010.</p> <p>Професії та професійні назви робіт, що здатен виконувати бакалавр музичного мистецтва:</p> <p>2320 Викладач хорових дисциплін</p> <p>2320 Викладач професійного навчально-виховного закладу</p> <p>2453.2 Артист (хору, хорового колективу, оркестрової групи та ін.)</p> <p>2453.2 Артист ансамблю (пісні й танцю, вокально-інструментального, вокального, естрадно-інструментального, хорового, народних інструментів та ін.)</p> <p>2453.2 Артист-соліст (хору)</p> <p>2453.2 Асистент диригента</p> <p>2453.2 Асистент хормейстера</p> <p>2453.2 Диригент</p> <p>2453.2 Хормейстер</p> <p>3340 Викладач початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів</p> <p>3479 Артист (оркестру, хору, ансамблю, естради та ін.) (з дипломом молодшого спеціаліста)</p> <p>3480 Регент</p> <p>Бакалавр музичного мистецтва спеціалізації «Хорове диригування» може працювати в концертних установах (у філармоніях, музичних та музично-драматичних театрах, будинках творчості, закладах народної творчості, в державних, муніципальних, військових та ін. хорових колективах, ансамблях тощо), загальноосвітніх навчальних закладах, закладах позашкільної освіти (центрах дитячої та юнацької творчості), навчальних музичних закладах різних рівнів (у музичних студіях, музичних школах, школах мистецтв, музичних училищах, училищах культури і мистецтв), наукових і методичних установах на посадах, передбачених для заміщення спеціалістами</p>

	з вищою освітою типовими номенклатурами посад.
Подальше навчання	Випускники мають право продовжувати навчання на другому освітньому рівні вищої освіти за ступенем магістр відповідно до отриманої спеціалізації.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Навчання є студентоцентрованим, проблемно-орієнтованим, скерованим на особистісний саморозвиток студентів, закладаються основи для безперервного продовження освіти протягом усього життя. Навчання складається з комбінації лекцій, семінарів, практичних та індивідуальних занять з фаху, педагогічної практики. Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер. Семінари та практичні заняття проводяться в малих групах та індивідуально, у формі ситуаційних завдань, ділових ігор з використанням сучасних професійних програмних та мультимедійних засобів, формуються навички групової роботи. Індивідуальні заняття зорієнтовані на розвиток диригентських та вокально-технічних навичок хорового співу, опанування принципами та методами самостійної роботи над хоровими творами, необхідними для репетиційної роботи хормейстера та концертних виступів.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється на основі положення ХДАК «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності».</p>
Оцінювання	<p>Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми.</p> <p>Види контролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) поточний контроль – опитування, тестовий контроль, письмові та усні іспити, звіти з практики, публічні виступи на академконцертах, творчих звітах; 2) підсумковий контроль – іспит або залік (усні, письмові іспити, диференційований залік). 3) державна атестація – державні іспити з диригування, історії світової художньої та української культури.

	Програмами дисциплін «Хорова література», «Історія світової художньої культури» та «Історія української культури» передбачено захист курсових робіт (1 кредит ЄКТС в межах 4,5 кредита на дисципліну).
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	1) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства, спрямованих на розвиток здатності особистості до художньо-творчої самореалізації й культурного самовираження в сфері музичного мистецтва та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>2. Здатність до професійного спілкування державною мовою (усно та письмово).</p> <p>3. Здатність розуміння предметної області та специфіки музично-професійної діяльності.</p> <p>4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.</p> <p>5. Здатність до розв'язання проблем, набуття гнучкого та креативного способу мислення, яке дає можливість осмислити та вирішити проблеми і задачі, які стоять перед фахівцями з музичного мистецтва в умовах сучасних творчо-мистецьких реалій.</p> <p>6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>7. Здатність до міжособистісної взаємодії у творчому професійному колективі.</p> <p>8. Здатність до критики та самокритики на основі самоаналізу та самоорганізації.</p> <p>9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, осмислювати власний досвід та передавати його іншим у процесі викладання.</p> <p>10. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини світової та української культури, цінностей і традицій.</p> <p>11. Здатність постійно вчитися, самовдосконалюватися, оволодівати сучасними знаннями та продукувати на їх базі власні методики викладання фахових дисциплін.</p> <p>12. Здатність володіти іноземною мовою, уміти вести</p>

	<p>дискусію, використовувати професійну термінологію.</p> <p>13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.</p> <p>14. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій, а також володіти засобами їх впровадження.</p> <p>15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати власні творчі й педагогічні рішення та спроможність планувати і здійснювати на їх основі творчо-виконавську і педагогічну практику.</p>
<p>Професійні (фахові) компетентності спеціальності (ПК)</p>	<p>Знання. <i>Спеціалізовані концептуальні поглиблені знання:</i></p> <p>16) теоретичних та практичних закономірностей музичного мистецтва, його художньо-естетичної природи, сутності та основних етапів історичного розвитку;</p> <p>17) взаємозв'язків та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань світового та українського диригентско-хорового мистецтва;</p> <p>18) базової музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та хорового репертуару;</p> <p>19) основних шляхів інтерпретації художнього образу у музикознавчій, виконавській, диригентській, композиторській, педагогічній діяльності;</p> <p>20) професійно-педагогічної методики роботи з хором (розспівування та відбору вокально-хорових вправ, розучування хорового твору, роботи над хоровим строем та ансамблем, організації репетицій, специфіки художньо-постановочної роботи в хорі).</p> <p>Уміння. <i>Розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань:</i></p> <p>21) використовувати професійну термінологію, знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології диригентсько-хорового мистецтва у виконавській та педагогічній діяльності;</p> <p>22) здійснювати виконавську діяльність на базі програмних знань та навичок диригентської репетиційної роботи з хором та концертних виступів;</p> <p>23) створювати та реалізовувати інтерпретаційні версії у виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням диригентською технікою, прийомами та методиками хорового співу та диригування;</p>

24) демонструвати достатньо високий рівень диригентської майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик;

25) інтегрувати професійні знання та навички диригентсько-хорової діяльності і використовувати їх в процесі концертно-виконавської роботи по створенню, інтерпретації, аранжуванню, перекладу музичних творів;

26) використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків, інтегрувати знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва в музикознавчій, виконавській, диригентській, педагогічній діяльності;

Комунікація.

Адекватне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до професіоналів у сфері музичного виконавства, музичної педагогіки та серед дослідників-музикознавців:

27) демонструвати базові навички ділових комунікацій, вміння організувати діяльність у професійній сфері;

28) здійснювати та підтримувати зв'язок із засобами масової інформації з метою просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету;

29) застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології в процесі музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності;

30) сприймати новітні концепції в сфері музичного виконавства, музикознавства, методології, музичної педагогіки та свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями.

Використання іноземних мов у професійній діяльності:

31) Здатність ведення нормативної документації іншими мовами, володіння іноземними мовами та основами ділового етикету для налагоджування плідної взаємодії з іншими творчими та музичними навчальними установами як в Україні так і за її межами;

32) здатність відстежувати перспективні зміни в сфері музичного мистецтва та музичної культури,

	<p>використовуючи оригінальні іншомовні джерела.</p> <p>Автономія та відповідальність.</p> <p><i>Випускник програми має бути відповідальним за розвиток професійного знання і творчої практики, надавати об'єктивну оцінку стратегічного розвитку музичного мистецтва в конкретному місті, регіоні, Україні, світі, зокрема:</i></p> <p>33) приймати рішення в складних і гнучких умовах сучасного культуротворення, вільно застосовувати основні творчі та педагогічні принципи, намагаючись впливати на позитивні зміни музично-культурній сфері;</p> <p>34) креативно мислити відповідно до нових викликів, генерувати ідеї, бути рішучим у провадженні передового досвіду в музичному навчанні та в музично-дослідницькій діяльності;</p> <p>35) розробляти інноваційні технології, застосовувати їх на практиці, безперервно підвищуючи у цьому власну кваліфікацію;</p> <p>36) відповідати за налагодження гармонійних відносин у колективі; провадити діяльність закладів культури або музичної освіти відповідно до вимог концепції сталого розвитку музичної культури, реалізуючи соціально-виховний, емоційний, миротворчий потенціал музичного мистецтва.</p> <p><i>Випускник програми повинен бути здатним до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним, зокрема:</i></p> <p>37) керувати власною кар'єрою та безперервно продовжувати освіту;</p> <p>38) знаходити відповідні засоби подальшого підвищення виконавської, педагогічної кваліфікації у сфері музичного мистецтва.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>1. Вільно спілкуватися (як рідною, так і іноземними мовами) з представниками музичних культур України та зарубіжжя, державної адміністрації та місцевого самоврядування, громадськими організаціями, представниками ЗМІ, керівниками, підлеглими, колегами та учнями;</p> <p>2. продемонструвати поглиблене знання специфіки світової художньої та української культури, розвитку глобалізаційних процесів у сучасному світі, розуміння законів, за якими розвиваються українська</p>

культура.

3. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність диригента на належному фаховому рівні.

4. Володіти методами та навичками хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.

5. Демонструвати володіння диригентськими техніками, прийомами та методиками у виконавській діяльності, знання музичних стилів та репертуару.

6. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

7. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

8. Винаходити оптимальні шляхи вирішення виконавських проблем, відтворювати емоційно-образний зміст музичного твору під час виконавської та диригентської діяльності, створювати художній образ за допомогою комплексу музичних виражальних засобів.

9. Володіти методами опрацювання хорової літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу для подальшої розробки методики викладання фахових дисциплін.

10. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками для жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських та педагогічних інтерпретацій.

11. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами хорового аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (ансамблю, хору).

12. Володіти розумінням, практичними навичками та методикою роботи з хором у диригентській діяльності, базовими знаннями організаційної та творчої роботи з хоровим колективом.

13. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

14. Застосовувати теоретичні знання та навички в процесі педагогічної діяльності.

	<p>15. Використовувати базові методи та прийоми викладання диригування.</p> <p>16. Використовувати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва у фаховій виконавській, диригентській та педагогічній діяльності.</p> <p>17. Виявляти розуміння принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>До реалізації освітньо-професійної програми на першому (бакалаврському) рівні зі спеціальності 025 Музичне мистецтво залучаються науково-педагогічні працівники, що мають науковий ступінь доктора або кандидата наук та вчене звання професора або доцента, які мають досвід викладання навчальних дисциплін. До проведення занять можуть залучатися провідні фахівці (включаючи можливу участь закордонних фахівців) підприємств, установ, які мають значний практичний досвід, аспіранти і докторанти відповідної кафедри, коло професійних інтересів яких відповідає тематиці дисципліни, що викладається.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Визначається вимогами до матеріально-технічного забезпечення спеціальності</p> <p>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення. Для реалізації освітньо-професійної програми на першому (бакалаврському) рівні зі спеціальності 025 Музичне мистецтво залучаються приміщення навчальних корпусів № 3 та 4 Харківської державної академії культури, спеціально обладнаних для проведення індивідуальних та групових занять студентів різних музичних спеціалізацій: студія звукозапису, навчальна лабораторія з проблем музикознавства, спеціалізована зала для масових заходів, камерний зал, хоровий клас, музичний кабінет.</p> <p>Інструменти та обладнання: професійне використання музичного інструментарію, джерельної бази, комп'ютерного та програмного забезпечення, мультимедійних засобів у сфері своєї діяльності.</p>
Інформаційне та навчально-методичне	<p>Специфічні характеристики інформаційного забезпечення. Для інформаційного забезпечення</p>

забезпечення	<p>науково-навчальних потреб студентів та для їх самостійної роботи використовуються відділи обслуговування читачів (читальний, загальний, науковий, навчальний, нотно-музичний абонементи), інформаційно-довідковий відділ, електронний читальний зал, а також кабінети навчальної літератури, де розміщується фонд бібліотеки (на кафедрах хорового диригування, іноземних мов, літератури, бібліотекознавства та інформаційно-аналітичної діяльності, документознавства та книгознавства).</p> <p>Специфічні характеристики навчально-методичного забезпечення. Забезпечення необхідним навчально-методичним комплексом дисциплін, передбачених навчальним планом, визначається Положенням про організацію освітнього процесу в ХДАК (затверджено Вченою радою ХДАК, протокол № 11 від 29.05.2015 р.).</p>
9 – Академічна мобільність	
Національно-кредитна мобільність	<p>Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у вітчизняних закладах вищої освіти на основі двосторонніх договорів. Академічна мобільність здобувачів вищої освіти ХДАК здійснюється на підставі угоди про співробітництво між Харківською державною академією культури та обласним комунальним закладом «Харківська гуманітарно-педагогічна академія», укладеної задля набуття професійного досвіду під час проходження виконавської практики.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Забезпечуються інформаційний доступ та підтримка здобувачів вищої освіти до міжнародних ВНЗ, які пропонують програми обміну студентів, конкурси МОН щодо отримання дозволу на навчання у закордонному закладі.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Система та концепція навчання іноземних здобувачів вищої освіти в Академії визначено Положенням про центр міжнародної освіти і співробітництва ХДАК. Навчання іноземних студентів проводиться на загальних умовах або за індивідуальним графіком.</p>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Класифікатор видів економічної діяльності ДК 009:2010 [Національний класифікатор України. [розроб. : К. Бугакова, А. Варнідіс, В. Гріщина та ін.]. – К. : Держспоживстандарт України, 2010. – 42 с.
3. Класифікатор професій [Текст] : ДК 003 : 2010 / [розроб. : М. Гаврицька та ін.]. - К. : Соцінформ : Держспоживстандарт України, 2010. - 746 с. : табл. - (Національний класифікатор України).
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 р. № 266 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
5. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf
6. TUNING <http://www.unideusto.org/tuningeu>/<http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
7. Постанова КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
8. Закон України Про ліцензування видів господарської діяльності 02.03.2015 № 222-VIII
9. Про затвердження Переліку спеціалізацій спеціальності та напрямку підготовки «Музичне мистецтво», за якими може одночасно здійснюватися підготовка фахівців у вищих навчальних закладах сфери культури. Наказ Міністерства культури України від 26.06.2014 р. №492, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 8 липня 2014 року за №786/25563.
10. Постанова КМУ Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти від 30 грудня 2015 р. № 1187.
11. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>.
12. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
13. ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
14. ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
15. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
16. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. ; укладачі: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плянди», 2014. – 100 с.
17. НРК – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

ВИМОГИ ДО СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Принципи та процедури забезпечення якості освіти

Визначаються Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності в ХДАК

(затверджено Вченою радою ХДАК, протокол № 11 від 29.05.2015 р.)

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	Визначаються Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності в ХДАК (затверджено Вченою радою ХДАК, протокол № 11 від 29.05.2015 р.)
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	Визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в ХДАК (затверджено Вченою радою ХДАК, протокол № 11 від 29.05.2015 р.)
Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти	Визначаються Положенням про оцінювання в ХДАК
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	Визначаються Положенням про педагогічне і наукове підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, затверджених наказом МОН України № 567 від 24.01.2013 р.
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	Визначається вимогами до матеріально-технічного забезпечення спеціальності
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	Визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в ХДАК
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Розміщення на сайті ХДАК у відкритому доступі
Запобігання та виявлення академічного плагіату	Перевірка на плагіат

2.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Хорове диригування

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПП			
I. Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Історія України	4,5	іспит
ОК 2.	Іноземна мова професійного спрямування	4,5	залік
ОК 3.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4,5	іспит
ОК 4.	Філософія	3,5	іспит
ОК 5.	Історія української культури	4,5	іспит
II. Цикл професійної підготовки			
ОК 6.	Музична культура позаєвропейських цивілізацій	3,5	іспит
ОК 7.	Історія світової художньої культури	4,5	іспит
ОК 8.	Історія української музики	3,5	іспит
ОК 9.	Сольфеджіо	7,0	залік
ОК 10.	Гармонія	7,0	залік
ОК 11.	Поліфонія	4,5	залік
ОК 12.	Хоровий клас та диригентсько-хорова практика	72,5	залік, іспит
ОК 13.	Диригування	27,5	іспит
ОК 14.	Постановка голосу	9	залік, іспит
ОК 15.	Аналіз музичних творів	3,5	залік
ОК 16.	Методика викладання спецдисциплін	4,5	іспит
ОК 17.	Фортепіано	8,0	залік, іспит
ОК 18.	Практика	3,0	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		179,5	
Вибіркові компоненти ОПП			
I. Цикл загальної підготовки			
ВБ 1.1.	Дисципліна за вибором 1	3,5	іспит
	Психологія		
	Соціологія		
ВБ 1.2.	Дисципліна за вибором 2	3,0	іспит
	Педагогіка		
	Політологія		

1	2	3	4
ВБ 1.3.	Дисципліна за вибором 3	4,5	іспит
	Історія світової музики		
	Культурологія		
ВБ 1.4.	Дисципліна за вибором 4	4,5	залік
	Історія світової та української літератури		
	Українська народна художня творчість		
II. Цикл професійної підготовки			
ВБ 2.1.	Дисципліна за вибором 1	7,0	іспит
	Вікова психологія та психологія музичного педагогічного впливу		
	Психологія сприйняття		
ВБ 2.2.	Дисципліна за вибором 2	3,5	іспит
	Історія хорового мистецтва		
	Історія української вокальної школи		
ВБ 2.3.	Дисципліна за вибором 3	3,5	залік, іспит
	Читання хорових партитур		
	Історія камерного виконавства		
ВБ 2.4.	Дисципліна за вибором 4	4,5	іспит
	Хорове сольфеджіо		
	Історія музично-критичної думки		
ВБ 2.5.	Дисципліна за вибором 5	3,5	залік
	Хорознавство		
	Музична культура Слобожанщини		
ВБ 2.6.	Дисципліна за вибором 6	4,5	залік, іспит
	Хорове аранжування		
	Музична культура України в міжнародних зв'язках		
ВБ 2.7.	Дисципліна за вибором 7	4,5	іспит
	Хорова література		
	Музична культура світових українських діаспор		
ВБ 2.8.	Дисципліна за вибором 8	3,5	залік
	Психологія професійної музично-виконавської діяльності		
	Психологія професійного спілкування		
ВБ 2.9.	Дисципліна за вибором 9	3,5	залік
	Музична педагогіка		
	Музичний фольклор в композиторській творчості		
ВБ 2.10.	Дисципліна за вибором 10	3,5	залік
	Методика роботи з хором		

1	2	3	4
	Музична культура слов'янських країн		
ВБ 2.11.	Дисципліна за вибором 11	3,5	залік
	Музична естетика		
	Теоретичні та історичні засади музичної діяльності		
Загальний обсяг вибіркового компонента:		60,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО		240	

2. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми спеціальності 025 «Музичне мистецтво» проводиться у формі комплексу державних іспитів:

- державний іспит з диригування;
- державний іспит з історії світової художньої та української культури.

Державну атестацію випускників здійснює Державна екзаменаційна комісія.

Державна атестація здійснюється на підставі оцінки рівня досягнення результатів навчання випускників з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

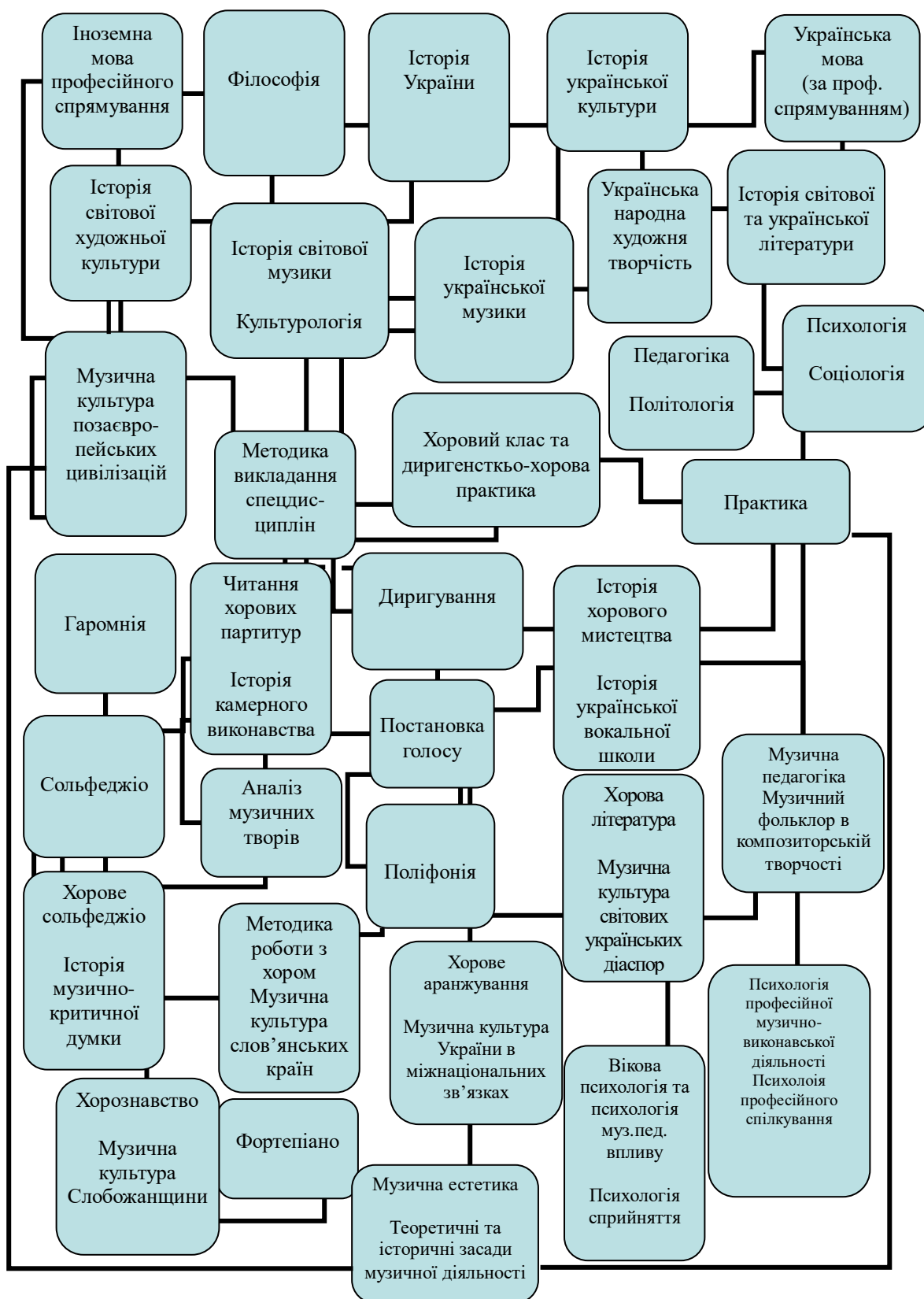
Атестація випускників освітньої програми зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» здійснюється відкрито і публічно. Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра музичного мистецтва із присвоєнням професійної кваліфікації: артист хору, хормейстер, викладач фахових дисциплін

Присвоєння кваліфікації здійснює Державна екзаменаційна комісія.

Кваліфікація визначається освітньо-кваліфікаційним рівнем і напрямом підготовки.

3.1. Перелік компонент ОПП Хорове диригування

3.2. Структурно-логічна схема ОПП (у вигляді графа)

АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Спеціалізація «Хорове диригування»

ОК 1. Історія України

Мета: ознайомлення студентів з сутністю історичного процесу, що відбувався на території сучасної України від доби первісного суспільства до сьогодення.

Предмет: історичний процес, що відбувався та відбувається на території сучасної України.

Завдання: висвітлити етапи етногенезу українців; дослідити соціально-економічні та політичні процеси, які мали місце в історії України; визначити місце історії України у всесвітній історії.

Навчальні результати / досягнення: цілісне бачення історичного процесу, що відбувався на території України від доби первісного суспільства до сьогодення; вміння оцінювати й узагальнювати історичні явища, встановлювати між ними причинно-наслідкові зв'язки; розуміння місця історії України у всесвітньо-історичному процесі.

Зміст дисципліни: Давня історія України. Середньовічна історія України. Ранньонові історія України. Нова історія України. Новітня історія України

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

ОК 2. Іноземна мова професійного спрямування

Мета: навчити студентів спілкуватись англійською мовою в межах визначеної тематики, сформувати навички і вміння з усіх видів мовленнєвої діяльності, дати знання з англійської мови за професійним спрямуванням для їх подальшого удосконалення з урахуванням професійного напрямку студентів, потреб та інтересів.

Предмет: мовленнєва діяльність іноземною мовою.

Завдання: засвоєння студентами правил вимови звуків; читання буквосполучень; написання знаків транскрипції; основні особливості системи голосних, приголосних, фонем англійської мови; артикуляцію голосних, приголосних; правила наголосу в англійській мові; правил утворення різних частин мови; утворення множини іменників; правил вживання означеного і неозначеного артикля; види займенників і їх місце в реченні; модальні дієслова та їх еквіваленти; правила утворення кількісних, порядкових числівників; правил утворення та вживання часів групи Indefinite, Continuous, Perfect, Perfect Continuous в активному стані; порядок слів у реченні; типи речень за структурою та Мета висловлювання; будову безособових речень; утворення та вживання способів дієслів (The Indicative Mood, The Subjunctive Mood); безособові форми дієслова (The Infinitive, the Gerund, the Participle); правило узгодження часів; структуру речень в непрямій мові; правил трансформації прямої мови в непряму; утворення та вживання умовного способу (the Conditional Mood); форм інфінітиву та основні конструкції з інфінітивом (The Complex Subject, the Complex Object); додаткове значення модальних дієслів; основні правила словотворення; синтаксичні особливості сполучень слів в англійському реченні, норми правопису мовних одиниць, що складають фонд активної лексики; лексичний мінімум одиниць з програмової тематики курсу.

Навчальні результати / досягнення: вміння сприймати монологічне та діалогічне мовлення викладача, студентів безпосередньо та у фонозапису; перекладати прочитаний чи прослуханий текст; читати програмові тексти уголос, а також про себе з досить повним розумінням основної думки, логічної структури та важливих деталей; читати «про себе» і розуміти інформацію; висловлювати програмний лексичний матеріал у підготовленому та непідготовленому монологічному та діалогічному мовленні; сприймати на слух монологічне та діалогічне мовлення носіїв, брати участь у бесіді, спираючись на передбачені програмою лексичні, фонетичні та граматичні явища, словотворчі моделі; читати програмні тексти уголос, а також про себе з досить повним розумінням основної думки, логічної структури та важливих деталей; вести спілкування у письмовій формі за тематикою, передбаченою програмою, спираючись на правила графіки та орфографії англійської мови; письмово перекладати окремі речення; скласти листа англійською мовою.

Зміст дисципліни: Знайомство. Родина та родинні стосунки, характер та зовнішність, майбутня робота та професія. Відносини в сім'ї. Розпорядок дня, робочий день. Вихідний день, проведення вільного часу. Подорож по Україні. Подорож по Великобританії. Система освіти в Україні. Вища освіта в Україні. Наш університет. Система освіти Великобританії та США. Найбільші університети світу. Психологія як наука. Відчуття та нервова система, сприйняття, навчання, пам'ять та мислення, зростання та розвиток.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

ОК 3. Українська мова (за профспрямуванням)

Мета: підвищення загального мовного рівня студентів, знайомство з особливостями офіційно-ділового стилю мовлення як в усній, так і в письмовій формах.

Предмет: офіційно-діловий стиль української мови.

Завдання: надання студентам знань щодо основних видів ділової документації психолога, особливості їх ведення та вимоги до оформлення.

Навчальні результати / досягнення: вміння практично застосувати у широкій сфері діяльності різних фахівців ведення наступної документації: заява-зобов'язання, доручення, відомість, довідка, наказ, договір, протокол, витяг з протоколу, характеристика, постанова, акт, розпорядження, таблиця, лист, оголошення, список, накладна, запрошення, розписка.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

ОК 4. Філософія

Мета: формування у студентів цілісних уявлень про зародження та розвиток філософської думки, а також про сучасні філософські проблеми природи, людини і суспільства, оволодіння теорією та методологією пізнання суспільного розвитку, основними формами та методами наукового пізнання.

Предмет: історичний розвиток філософської думки, сучасні філософські проблеми людства.

Завдання: надання студентам знань про особливості предметної ідентифікації філософії; специфіку філософського мислення; основні функції філософії; базові категорії філософії, їх зміст і функції; історичні типи філософії та основні парадигми філософування; основні етапи розвитку філософської думки; сучасні тенденції розвитку науки, культури і філософії; глобальні проблеми людства, їх причини та філософські шляхи вирішення.

Навчальні результати / досягнення: вміння оперувати філософськими поняттями; аналізувати праці філософів і педагогів, виявляти їх креативну сутність та соціально значущі ідеї; порівнювати філософські концепції представників різних філософських шкіл; обґрунтовувати власну позицію; оформляти власні дослідження відповідно до вимог, визначених програмою навчального курсу.

Зміст дисципліни: Філософія як соціокультурний феномен. Основні етапи розвитку філософської думки. Філософія як специфічний тип пізнання. Філософія Стародавнього Сходу. Антична філософія. Специфіка філософії Середньовіччя та епохи Відродження. Філософія Нового часу та Просвітництва. Класична німецька філософія. Посткласична філософія. Проблеми онтології, аксіології та соціальної філософії. Посткласична філософія сер. XIX – поч. XX ст. та основні напрямки філософії XX–XXI ст. Онтологія: проблема реальності буття. Гносеологія: знання як об'єкт філософського розуміння. Свідомість як філософська проблема. Філософська антропологія: розуміння сутності людини. Аксіологія: людина в системі цінностей. Предмет і завдання соціальної філософії.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

ОК 5. Історія української культури

Мета: ознайомлення студентів з сутністю історико-культурних процесів в Україні.

Предмет: історико-культурні процеси в Україні.

Завдання: ознайомити студентів з джерелами і методами дослідження історії української культури; висвітлити основні етапи розвитку української культури; визначити місце української культури у всесвітній культурній спадщині.

Навчальні результати / досягнення: цілісне розуміння історико-культурних процесів, що відбувалися в Україні; вироблення у студентів вміння оцінювати та узагальнювати історико-культурні явища; розуміння студентами місця історії України у всесвітньому історико-культурному процесі.

Зміст дисципліни: Українська культура: сутність і витоки. Культура України-Русі доби високого середньовіччя (кін. X – перша половина XIII ст.). Українська культура пізнього середньовіччя (друга половина XIII – XVI ст.). Українська культура раннього нового часу (XVII–XVIII ст.). Українська культура першої половини XIX ст. Українська культура другої половини XIX ст. Українська культура першої половини XX ст. Українська культура другої половини XX – початку XXI ст.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

ВБ 1.1. Дисципліна за вибором

Психологія

Мета: ознайомлення студентів із теоретичними та методологічними основами психології як науки, поглиблення знань у галузі фундаментальних та прикладних психологічних досліджень.

Предмет: основні поняття психології; форми та методи вивчення людини, проблеми та закономірності психічної діяльності людини.

Завдання: надати загальні відомості щодо предмету, специфіки, галузей, методів та основних шкіл та напрямків у сучасній психології; сформувати уявлення про основні сфери практичної діяльності психолога; висвітлити психологічні характеристики пізнавальної та особистісної сфер психіки людини; сформувати у студентів вміння аналізувати психологічні та педагогічні ситуації, внутрішні психічні явища особистості, застосовувати психологічні знання на практиці, у процесі практичної роботи, проводити наукові дослідження.

Навчальні результати / досягнення: здатність продемонструвати базовий рівень знання та розуміння основних законів психічної діяльності людини; здійснювати діагностику та експертизу психологічних властивостей і станів, особливостей розвитку різних сфер особистості та особливостей груп.

Зміст дисципліни: Психологія на сучасному етапі її розвитку. Суб'єкт та об'єкт психології. Визначення об'єкта конкретного психологічного дослідження. Поняття про психічні явища, процеси, стани, властивості та особливості психіки людини. Методологія та методи психології. Поняття про метод та методику психології. Класифікація методів психології та їх використання. Природа та сутність психіки людини. Передумови, умови та фактори формування психіки людини. Основні властивості психіки людини. Свідоме та несвідоме в психіці особистості. Сутність та прояви особистості. Структура особистості. Біологічне і соціальне в структурі особистості. Мотиваційна сфера особистості. Пізнавальна сфера особистості. Емоційно-вольова сфера особистості. Індивідуально-психологічні особливості людини. Міжособистісна взаємодія та спілкування в колективі.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

Соціологія

Мета: опанування категоріальним апаратом соціології, формування у майбутніх спеціалістів системи знань про соціальну систему суспільства, розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ і процесів, соціальної діяльності та поведінки.

Предмет: соціальна система суспільства, закономірності соціального життя.

Завдання: надання студентам знань про: основні структурні елементи і рівні соціологічного знання; основні категорії соціології; еволюцію уявлень про суспільство та його походження; складові елементи соціальної структури суспільства, сутність соціальної стратифікації; основні соціологічні концепції особистості, соціологію сім'ї, молоді, праці.

Навчальні результати / досягнення: вміння характеризувати об'єкт і предмет соціології, структуру соціологічного знання; розкрити зміст основних етапів розвитку соціологічної думки; охарактеризувати сутність, основні засади функціонування і розвитку суспільства; аналізувати процеси в соціальній структурі суспільства; розкрити об'єкт і предмет соціології молоді, сім'ї, політики.

Зміст дисципліни: Соціологія як наука. Предмет і функції соціології. Історичні етапи розвитку соціології. Становлення соціологічної думки в Україні. Суспільство як цілісна система. Особистість як суб'єкт і об'єкт суспільних відносин. Соціальна структура суспільства. Соціологія молоді. Соціологія сім'ї. Етносоціологія і соціологія нації. Соціологія культури. Соціологія політики. Соціологія праці й управління. Методика та техніка соціологічних досліджень.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

ВБ 1.2.

Дисципліна за вибором

Педагогіка

Мета: сформувати знання про педагогічний вплив та основні його форми та методи.

Предмет: педагогічні процеси навчання та виховання особистості.

Завдання: надання студентам знань щодо специфіки педагогіки як науки про виховання і навчання особистості; завдань, методів дослідження та основних категорій педагогіки, зв'язку з іншими науками; сутності і особливості національного та інтернаціонального виховання, його мету, завдання і методи; характеристик процесу навчання, його типів, форм, методів та принципів організації; змісту педагогічних здібностей і педагогічної майстерності; методологічних основ загального змісту навчально-виховного процесу; системи і організації неперервної освіти в Україні та інших країнах світу.

Навчальні результати / досягнення: формування у студентів вміння застосовувати основні форми та методи виховання; використовувати передовий педагогічний досвід та інноваційні форми навчання та виховання.

Зміст дисципліни: Предмет, завдання, структура та міжпредметні зв'язки педагогіки як науки. Методологія педагогічного дослідження. Дидактика як теорія навчання. Змістові та процесуальні характеристики процесу навчання. Зміст, принципи, методи і форми організації навчання. Сутність і особливості національного та інтернаціонального виховання. Педагогічні здібності та педагогічна майстерність вчителя. Система і організація неперервної освіти в Україні та інших країнах світу.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Політологія

Мета: ознайомлення студентів з основами сучасної політичної науки та закріплення знань про політичні інститути, процеси та явища.

Предмет: політичні інститути, процеси та явища.

Завдання: надання студентам знань з історії політичної думки та теорії політичної науки; вироблення у студентів навичок виокремлювати теоретичні і прикладні аспекти політологічного знання, раціонального та ірраціонального в політиці; отримання знань та уявлень про природу сучасних політичних процесів, сутність і різновиди політичних систем та режимів; набуття досвіду критичного оцінювання різноманітних теоретичних підходів та шкіл, що існують в політології.

Навчальні результати / досягнення: формування у студентів вміння визначати теоретичні, духовні, прикладні та інструментальні компоненти політичного знання, їх роль і функції в підготовці політичних рішень, у забезпеченні особистого внеску до суспільно-політичного життя; орієнтуватися в основних світових та вітчизняних політичних школах, концепціях і напрямках; володіти навичками політичної культури, вміти застосувати політичні знання в своїй професійній та громадській діяльності.

Зміст дисципліни: вміння аналізувати теоретико-методологічні засади політології. Історія зарубіжних політичних вчень. Історія української політичної думки. Політична сфера суспільства. Етнонаціональні спільності і політика. Політична влада. Демократія в політичному житті суспільства. Політична система суспільства. Держава як базовий інститут політичної системи суспільства. Правова, соціальна держава та громадянське суспільство. Політична культура. Політичні конфлікти. Україна і світовий політичний процес.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

ВБ 1.3.

Дисципліна за вибором

Історія світової музики

Мета: цілеспрямоване та послідовне формування й розвиток у студентів комплексу професійних знань і практичних навичок, які зумовлюють необхідні умови щодо усвідомлення художньо-історичних закономірностей еволюції світової музичної культури.

Предмет: найважливіші етапи історико-культурної динаміки світового музичного мистецтва; провідні тенденції розвитку музичної культури в історичній ретроспективі та на сучасному етапі; творчість видатних вітчизняних та європейських композиторів, репрезентативна для суттєвих етапів розвитку світового музичного мистецтва; інноваційні мистецькі процеси, притаманні сучасній світовій музичній культурі.

Завдання: формування цілісного уявлення про музичну культуру Європи; усвідомлення світового музичного мистецтва як феномену національної та світової художньої культури; виявлення ролі українського музичного мистецтва в світовій музичній культурі; розкриття жанрово-стильових засад світової музики, властивих певним культурно-історичним періодам; створення теоретичного підґрунтя щодо розуміння художньо-історичних закономірностей розвитку світового музичного професіоналізму; розкриття сутності музично-історичного руху в Європі від найдавніших часів до початку ХХ століття; визначення національної специфіки образно-художнього відбиття картини світу в світовій музиці; виявлення семантичних зв'язків українського музичного мистецтва зі світовими та національними соціокультурними процесами; вивчення художньої спадщини провідних композиторів вітчизняної музичної культури в історико-стильовому контексті; засвоєння музичної термінології; оволодіння технологією аналітичного узагальнення структурних та художніх закономірностей творів світових композиторів; визначення провідних тенденцій розвитку музичної культури в історичній ретроспективі та на сучасному етапі; висвітлення інноваційних мистецьких напрямів, притаманних сучасній світовій музиці; усвідомлення місця світової музики в мозаїці сучасних світових музично-історичних процесів.

Навчальні результати / досягнення: знати: знати в повному обсязі теоретичний матеріал курсу; усвідомлювати специфіку світового музичного мистецтва в європейському та світовому художньому просторі; основні етапи історико-стильової еволюції світової музики; усвідомлювати сутність процесів історико-культурному розвитку світового музичного мистецтва; отримати систему знань та необхідних практичних навичок музикознавчого аналізу творів європейських композиторів; ознайомитися з спадщиною провідних світових композиторів, які репрезентують різні історико-стильові періоди художнього буття національного музичного мистецтва; визначати жанрово-стилістичні особливості рекомендованих музичних творів, їх образно-змістовні і конструктивні властивості. Вміти: орієнтуватися у процесах, що відбувались у музичній культурі відповідного періоду; атрибутувати на слух та за допомогою нотних текстів стильову, жанрову, персонально-авторську приналежність твору, що звучить; користуватись науковою та довідково-енциклопедичною літературою; реферувати наукову літературу; осмислювати наукову концепцію, приналежну тому чи іншому дослідникові; зіставляти різні точки зору на певну проблему та критично відноситися до одержаних наукових результатів; приймати активну участь у обговоренні проблем щодо запропонованих проблемних тем протягом семінарських занять; складати доклад на задану керівником курсу тему. Мати навички: історичного підходу до музично-історичних явищ; аналізувати музичні твори з точки зору музично-історичного процесу; осмисленого охоплення музичного твору за утримання його у довготерміновій пам'яті; оперування спеціальною термінологією; роботи з науковою літературою; володіння методикою складання доповідей та рефератів.

Зміст дисципліни: Музичне мистецтво давніх цивілізацій. Індія, Китай, Єгипет. Музична культура античності. Музика та античний театр. Музичне мистецтво середньовіччя. Розвиток наукової музичної думки середньовіччя. Музичне мистецтво Візантії та його вплив на вітчизняну культуру. Музичне мистецтво Київської Русі. Музичне мистецтво Відродження та його характерні стилістичні риси. Поліфонічне мислення Відродження. Нідерландська школа суворого поліфонічного письма. Меса. Цивільне музичне мистецтво Відродження. Мадригал. Музична культура Росії та України XIV-XVI ст. Музичне мистецтво XVII – першої половини XVIII ст. Діалектичний розвиток стилістичних формацій бароко та класицизму і його прояв у західно-європейському музичному мистецтві. Становлення жанру опери. Провідні оперні школи в Італії. Музичний театр Франції. Лірична трагедія. Розвиток інструментальної музики XVII – першої половини XVIII ст. Музика для струнних в Італії. Розвиток органного мистецтва в XVII – XVIII ст. Розвиток клавірного мистецтва. Школи французьких клавесиністів та англійських верджиналістів. Прояви бароко та класицизму в творчості Г. Ф. Генделя та Й. С. Баха. Російське та українське музичне мистецтво XVII – першої половини XVIII ст. Музична культура класицизму. Стилiстичні риси музичного класицизму. Віденська музична класична школа. “Чуливий стиль”. Мангеймська школа. Оперна реформа К. В. Глюка. Оперна творчість В. А. Моцарта. Гомофонно-гармонічний склад як провідний засіб мислення доби музичного класицизму. Еволюція жанру симфонії в творчості Й. Гайдна, В. А. Моцарта, Л. Бетховена. Прояви класицизму в російській та українській музичній культурі. Партесний спів. Музичне мистецтво XIX ст. Музичний романтизм та його стилістичні ознаки. Розвиток жанру опери в XIX ст. Італійський та французький оперний театр. Р. Вагнер та музична культура. Оперна реформа Вагнера. Російська музична культура XIX ст. Музичне мистецтво України XIX ст. Розвиток музичної культури в ХХ ст. Музичне мистецтво на рубежі XIX – ХХ ст. Музичний імпресіонізм, експресіонізм, неоромантизм, неокласицизм. “Срібне сторіччя” та російське музичне мистецтво. Розвиток російської музичної культури радянського періоду. Розвиток головних жанрів в українській музичній культурі ХХ ст. Нове мистецтво ХХ ст. Музичний авангардизм та постмодернізм. Шляхи розвитку сучасного російського та українського музичного

мистецтва.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

Культурологія

Мета: ознайомлення студентів із загальними положеннями теоретичного осмислення культури, що склалося в культурології.

Предмет: теоретичні аспекти феномена культури.

Завдання: засвоїти фундаментальні поняття культурології, а також загальні теорії культури; підсумувати основні функції культури; узагальнити концептуальні підходи до типології культури; розширити уявлення студентів про антропологічний вимір культури; систематизувати уявлення про історико-культурний процес, його наукові теорії та зламні моменти; розширити розуміння форм соціокультурної динаміки; набути знання про початки наукового вивчення культури та основні етапи розвитку культурологічного знання; деталізувати знання про предмет культурології, специфіку її теоретико-методологічного апарату; подати загальні відомості про основні напрями сучасних досліджень культури.

Навчальні результати / досягнення: знати: предмет, структуру та проблемне коло культурології, його співвідношення із суміжними дисциплінами; базові теоретико-культурологічні терміни та їх визначення; особливості теоретико-методологічного апарату культурології; основні досягнення у розвитку культурологічного знання кінця XVIII — початку XXI ст.; основні напрями сучасного дослідження культури (історична антропологія, «нова культурна історія», меморіальна культурологія, постколоніальні дослідження, гендерні студії, мультикультуралізм); основні наукові підходи до культури (структурно-функціональний, аксіологічний, символічний, психоаналітичний, ігровий); провідні функції культури; найбільш відомі типології культури та характерні ознаки основних галузей, видів культури, механізм їх взаємодії; двоїстість ролі людини в культурі, специфіку становища людини в основні історико-культурні періоди; сутність, особливості історико-культурного процесу, зміст палеолітичної, неолітичної, цивілізаційної, новочасної та науково-технічної революцій; революції; лінійно-прогресивні, циклічні, цивілізаційно-хвильові, світ-системні теорії історико-культурного процесу; основні форми горизонтальної культурної динаміки (незалежні відкриття, культурна рецепція, культурна дифузія). Вміти: самостійно орієнтуватися в теоретичних засадах культурології; обґрунтувати власну думку щодо дискусійних проблем з теорії культури; аналізувати конкретні культурні явища на теоретичних засадах культурології та розробляти практичні рекомендації; осмислювати культурологічну літературу. Мати навички: визначення внеску в культурологічну думку видатних її представників; критичної оцінки різних культурологічних концепцій, аналізу їх переваг та недоліків; культурологічної реінтерпретації текстів культури.

Зміст дисципліни: Поняття культури, Типологія культури, Людина та культура. Історико-культурний процес, Основні соціокультурні революції, Соціокультурна динаміка. Розвиток культурологічної думки, Напрями сучасної культурології, Гендерна, мультикультуралістська і постколоніальна тематика в сучасній культурології.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

ВБ 1.4.

Дисципліна за вибором

Історія світової та української літератури

Мета: дати загальні поняття про літературний процес, внутрішній та зовнішній фактори його розвитку; ознайомити студентів з основними етапами розвитку літературного процесу, головними художньо-творчими методами в історії і сучасним станом літератури.

Предмет: світова та українська література в її становленні та розвитку.

Завдання: формування у студентів цілосної системи факторологічних знань з історії літератури; формування навичок історико-літературного мислення, формування навичок художнього аналізу тексту.

Навчальні результати / досягнення: знати: об'єкт, предмет, структуру історії літератури як науки, основні концепції розвитку літератури, основні етапи розвитку літератури, поняття літературного процесу, складові літературного процесу, творчість класиків, творчість сучасних письменників. Вільно орієнтуватися в шляхах розвитку літератури від давнини до сучасності; самостійно і творчо аналізувати, зіставляти і порівнювати історико-літературні факти, явища; застосовувати принципи системного підходу до аналізу літературних творів, точно виявляти художні смисли літературного твору, логічно і аргументовано викладати свої думки в усній та письмовій формах; виявляти національну специфіку головних методів літератури. Проводити самостійний науковий пошук.

Зміст дисципліни: Поняття літературного процесу, етапи розвитку літератури та її художньо-творчі методи. Література Давнього Сходу; Античності. Література середніх віків, Відродження і доби Просвітництва. Література XIX — XX століть і сучасний літературний процес. Література Київської України-Русі. Українське бароко. Українська шкільна драма. Українська література XVIII століття. Тарас Шевченко як національний поет, становлення нової української літератури. Українська література XIX — XX століть та сучасність.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

Українська народна художня творчість

Мета: надати студентам історично-культурну панораму виникнення та розвитку української народної художньої творчості, навчити орієнтуватися в процесі виокремлення з повсякденного побуту українців народно-

художньої творчості та її проявах.

Предмет: Українська народна художня творчість в усіх її різновидах та еволюції.

Завдання: формування у студентів цілісного бачення та розуміння процесів становлення, розвитку та побутування різноманітних складових української народної художньої творчості, прищеплення навичок відрізняти, систематизувати та характеризувати всі види народної художньої творчості; орієнтація в особливостях культурних проявів у різних регіонах України, пропаганда вітчизняної культури.

Навчальні результати / досягнення: Здатність розуміти матеріальну та духовну цінність народної художньої творчості України. Здатність розглядати народну художню творчість України як динамічний процес, зумовлений природними й соціально-історичними умовами життя. Здатність аналізувати народну художню творчість України в різних хронологічних межах та географічних ареалах у відповідному історико-художньому, економічному, соціокультурному, інституціональному та гендерному контекстах.

Зміст дисципліни: Історія виникнення і розвиток української народної художньої культури. Різноманітність уявлень та технологій щодо створення творів народної художньої творчості, унікальність регіонального мистецтва. Історія етносу і традиційна культура. Існування в культурному комплексі сучасних етносів двох чи трьох паралельних культур. Семантика і класифікація символів народної художньої творчості України: Язичництва, християнства (Білобог, Ярило, Ісус Христос); народної міфології, демонології; народного одягу, побуту і звичаєвості; народних звичаїв, обрядів, вірувань, традицій, ігор; народних промислів; народної ботаніки, зоології, медицини, астрономії; атмосферних явищ, географічних назв; чисел, геометричних фігур; геральдики, нумізматики, архітектури; кольорів, форм, мінералів, прикрас; частин людського тіла; Запорозького козацтва; слова, мови, мовлення, слов'янської абетки, Історичних постатей, видатних діячів культури (Тарас Шевченко, Маруся Чурай). Українське народне житло, народна архітектура України, основні види народного українського мистецтва: скульптура (вироби з глини, каменю, тіста); кераміка (гончарство, кахлярство, іграшки); різьблення по дереву (пласка, барельєфна, повна); ткацтво, килимарство, вишивка; виробництво предметів з кості, рогу, металу, скла, соломи, паперу тощо; декоративна пластика (писанкарство, стінний розпис, народний станковий живопис, народна гравюра, різьба по дереву; народне будівництво та ін.). Писанка. Образотворча діяльність людини як загальносвітове полікультурне явище. Геометричний і природний орнамент. Орнамент графічний, живописний, скульптурний, орнамент як елемент графіки, малярства, різьби, архітектури, предметів ужиткового мистецтва. Орнаментальна символіка. Народне пластичне мистецтво. Статус традиції як особливої реалії культури. Українське народне декоративно-прикладне мистецтво: художня обробка дерева, розпис, вишивання, ткацтво, різьблення, вироби з глини, шкіри, соломи, лози і т. д. Кераміка. Народні іграшки. Форми керамічних виробів та їх оздоблення в різних областях України. Декоративний розпис. Традиційні види народного розпису. Яворівський розпис. Петриківський розпис. Вироби з лози. Різьблення по дереву. Вишивання. Рушники. Вишиванки. Українське народне вбрання. Роль етнічної музики усної традиції в сучасній культурі – в Україні, в Європі, в світі. Народні художні промисли як творча та виробнича діяльність, метою якої є створення художніх виробів декоративно-ужиткового призначення, що здійснюється на основі колективного освоєння і спадкоємного розвитку традицій народного мистецтва у певній місцевості в процесі творчої праці майстрів народних художніх промислів. Кмітливість, використання нескладних побутових інструментів, різноманітність технік та необмежений перелік матеріалів для творчості. Синкретизм естетичного та практичного. Залежність народної художньої творчості від культурних, політичних або релігійних переконань населення. Народна художня творчість у Радянському союзі. Приватні майстерні, кооперативні артілі (до 1960 р.), державні фабрики художніх виробів, виробничо-художні об'єднання (із 1968 р.). Народна художня творчість за часів незалежності. Проблеми збереження і розвитку народної художньої творчості.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

ОК 6. Музична культура позаєвропейських цивілізацій

Мета: формування у студентів історичного мислення на основі оволодіння знаннями та уявленнями щодо проблемно-методологічних аспектів історії музичного мистецтва; засвоєння великої кількості емпіричних, аналітичних, культурологічних та ін. фактів і спостережень, що сприяють виникненню необхідного музичного кругозору. Дослідження і реконструювання культурно-історичного процесу, з висвітленням елементів теорії культури – проблем етносу, мови, інтерпретації понять і термінів процесу наукової і художньої культури.

Предмет: історична еволюція музики позаєвропейських цивілізацій.

Завдання: планомірно вивчати музичний матеріал відповідно до тем, що складають зміст певного модуля; аналізувати прослуховані твори з позицій проблемних питань, що сформульовані в лекційному та семінарському матеріалі; виконувати тестові завдання щодо слухової атрибуції творів, що вивчаються; обговорювати на семінарах проблемні аспекти музичних явищ; вивчати наукову літературу, рекомендовану керівником курсу, та обговорювати її на практичних заняттях; складати конспект лекцій та вивченої літератури; робити доклади на задану тему; складати реферати за вивченою науковою літературою; систематично відвідувати лекційні та практичні заняття, вивчати рекомендовану наукову літературу та додаткові матеріали; залучити студентів до складних науково-теоретичних дискусій, які надають лекціям з історії музики позаєвропейських регіонів творчо-наукового характеру, для розуміння логіки розвитку світової культури, її ролі у прогресі людства; прищепити студентам уміння орієнтуватися в складних проблемах загальної теорії культури.

Навчальні результати / досягнення: знати: цивілізаційні витoki і детермінанти музичної культури позаєвропейських регіонів; базові поняття курсу «Історія музики позаєвропейських регіонів»; світоглядну сутність основних етапів розвитку музичної культури позаєвропейських регіонів як цілісного явища; основні етапи формування художніх стилів та напрямків у світовій культурі. притаманні стильові ознаки тієї чи іншої

музичної епохи або творчого угруповання, усвідомити еволюційний характер розвитку музичної культури позаєвропейських регіонів, важливе значення народної музичної творчості, яка є фундаментом професійного музичного мистецтва; добре орієнтуватися в ідейних, філософських, суспільних та естетичних передумовах розвитку музичної культури; орієнтуватися в послідовній історичній появі музичних жанрів та форм у процесі їх взаємодії, обумовлені навчальною програмою музичні твори означеного часу; наукову літературу, де розглядаються питання історії музики позаєвропейських регіонів та загальні проблеми музичного мистецтва, історизму, теорії музичних стилів та жанрів, а також загальні явища художньої культури, на тлі та у взаємодії з якими розгорталося музичне мистецтво; спеціальну термінологію; нотний матеріал відповідно до навчальної програми. Вміти: орієнтуватися у процесах, що відбувались у музичній культурі відповідного періоду та регіону; атрибутувати на слух та за допомогою нотних текстів стильову, жанрову, персонально-авторську приналежність твору, що звучить; користуватись науковою та довідково-енциклопедичною літературою; реферувати наукову літературу; осмислювати наукову концепцію, приналежну тому чи іншому дослідникові; зіставляти різні точки зору на певну проблему та критично відноситися до одержаних наукових результатів; приймати активну участь у обговоренні проблем щодо запропонованих проблемних тем протягом семінарських занять; складати доповідь на задану керівником курсу тему; використовувати набуті навички та вміння у подальшій професійній діяльності, формуванні власної культури. Мати навички: історичного підходу до музично-історичних явищ; аналізувати музичні твори з точки зору музично-історичного процесу; осмисленого охоплення музичного твору за утримання його у довготерміновій пам'яті; оперування спеціальною термінологією; роботи з науковою літературою; володіння методикою складання доповідей та рефератів.

Зміст дисципліни: Музична культура як ціннісний феномен. Історична типологія музичної культури та її критерії. Проблема періодизації музичної культури. Поняття культурно-історичної епохи. Завдання курсу «Музична культура позаєвропейських цивілізацій». Проблеми взаємодії та взаємовпливу музичних культур Сходу і Заходу. Криза європоцентристської концепції музичного мистецтва на сучасному етапі. Класифікація європоцентристської концепції за М. Шахназаровой. Міфопоетична (релігійна) та емпірична (наукова) моделі світовідчуття у формуванні характерних особливостей музичних культур позаєвропейських регіонів. Міфологічний світогляд. Культуротворчі фактори музичних традицій позаєвропейських регіонів. Структурні рівні в системі національної культури. Національні традиції, етичні та естетичні концепції як основа музичної культури позаєвропейських регіонів. Проблема антропосоціогенезу. Процес формування ладових систем в музичних культурах позаєвропейських регіонів як відображення традиційних ментальних і світоглядних моделей. Специфіка взаємодії фольклорного та професійного в музичних культурах позаєвропейських регіонів. Поняття «культурний універсум». Індивідуальне і колективне у виконавській традиції та новаторства в музичних культурах позаєвропейських регіонів. Роль гео - політичного та соціального факторів. Проблема взаємодії музики і слова в музичних культурах позаєвропейських регіонів. Музична інтонація в процесі змісто- і формоутворення. Система символів і знаків музичної культури. Символістський характер музичних жанрів, тембрів, ритмоформул, інтонаційних комплексів, ладових систем в музичній культурі позаєвропейських регіонів. Музична культура Індії. Сакральний характер музичної системи мислення Індії. Проблема традиції і новаторство в індійській національній культурі. Музична культура Китаю. Теорії етосу і афектів в традиційній музиці Китаю. «Пекінська опера» – унікальний культурний феномен Китаю. Історія становлення музично - театральної традиції Китаю. Музична культура арабського Сходу. Арабо-мусульманська музична культура в контексті релігійної традиції ісламу. Музична культура Японії. Полілог музичних культур Сходу в процесі формування традиційної музичної культури Японії. Характерні жанри. Традиційний інструментарій. Характерні особливості музичної культури Південно-Східної Азії. Індонезія, Малайзія, Філіппіни. Система жанрів. Традиційні форми музикування. Гамелан. Регіональне розмаїття музичних культур народів Африки та Австралії. Антропоморфізм і зооморфізм в музиці.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

ОК 7. Історія світової художньої культури

Мета: оволодіння студентами теоретичним і фактологічним та матеріалом з історії світової художньої культури.

Предмет: історія світової художньої культури від давнини до сучасності.

Завдання: вивчення сутності художньої культури, її структури, особливостей розвитку, функцій, місця в системі культури в цілому; встановлення художніх особливостей, найзначніших мистецьких феноменів та найвідоміших представників давньосхідних, античних культур, західноєвропейської культури XI–XXI ст., художньої культури Візантії, ісламського світу, Росії “Золотого” та “Срібного” “віку”; набуття дослідницьких навичок студентів у галузі мистецькознавчого аналізу та культурологічної компаративістики.

Навчальні результати / досягнення: знати: специфіку художньої культури, її структуру, особливості розвитку, функції, місце в системі культури в цілому; основні закономірності ідейно-стилістичної еволюції світової художньої культури та специфіку її сучасного стану; прикметні соціокультурні та художньо-мистецькі ознаки давньосхідних, античних культур, західноєвропейської культури XI–XXI ст., і художньої культури Візантії, ісламського світу, Росії “Золотого” та “Срібного” “віку”; найвизначніші досягнення й пам'ятки світової архітектури, скульптури, образотворчого мистецтва, літератури, музичного та театрального мистецтва. Вміти: ідентифікувати культурні явища щодо їх приналежності до тієї чи іншої культури; визначати ідейно-стилістичну приналежність тієї чи іншої пам'ятки світової архітектури, скульптури, образотворчого мистецтва, літератури, музичного та театрального мистецтва. самостійно з'ясувати сучасні мистецькі процеси й робити прогнози у

сфері розвитку культури початку XXI ст.

Зміст дисципліни: Поняття і зміст художньої культури, Методологічні засади та історіографія історії художньої культури. Художня культура первісної доби, Художня культура Стародавньої Месопотамії, Художня культура Стародавнього Єгипту, Художня культура народів Передньої Азії та Ірану, Художня культура Стародавньої та Середньовічної Індії, Художня культура Стародавнього та Середньовічного Китаю, Художня культура Стародавньої Греції, Художня культура Стародавнього Рима. Художня культура Візантії, Художня культура арабо-мусульманського світу, Художня культура середньовічної Західної Європи, Художня культура Західної Європи доби Відродження, Художня культура Західної Європи XVII – XIX ст., Художня культура Росії «Золотої» та «Срібної» «віку», Світова художня культура XX – початку XXI ст.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

ОК 8. Історія української музики

Мета: цілеспрямоване та послідовне формування й розвиток у студентів комплексу професійних знань і практичних навичок, які зумовлюють необхідні умови щодо усвідомлення культурно-історичних закономірностей кристалізації та художнього розвитку українського музичного мистецтва.

Предмет: провідні тенденції художньо-історичного розвитку українського музичного мистецтва, притаманні різним етапам його культурно-історичного буття; генетичні інтонаційно-ладові та жанрово-стильові джерела української національної музичної творчості; творчість видатних вітчизняних композиторів, репрезентативна для суттєвих етапів розвитку українського музичного мистецтва; стильові процеси, властиві українській музичній культурі XX – початку XXI ст.

Завдання: формування цілісного уявлення про музичну культуру України; розкриття сутності українського музично-історичного руху від найдавніших часів до початку XXI століття; виявлення ролі українського музичного мистецтва та його визначних репрезентантів у світовій музичній культурі; розкриття жанрово-стильових засад української музики, властивих певним культурно-історичним періодам; створення теоретичного підґрунтя щодо розуміння художньо-історичних закономірностей розвитку українського музичного професіоналізму; визначення національної специфіки образно-художнього віддзеркалення картини світу в творчості українських композиторів; виявлення семантичних зв'язків розвитку українського музичного мистецтва зі світовими і національними соціокультурними й художніми процесами; вивчення творчого шляху та художньої спадщини провідних українських композиторів; оволодіння технологією аналітичного узагальнення структурних та художніх закономірностей творів українських композиторів; висвітлення інноваційних мистецьких тенденцій, притаманних сучасній українській музиці; усвідомлення місця українського музичного мистецтва в мозаїці світових художньо-історичних процесів сьогодення.

Навчальні результати / досягнення: знати: в повному обсязі музичний та теоретичний матеріал курсу; національно-ментальну специфіку та стильові засади українського професійного музичного мистецтва; інтонаційно-жанрові ознаки національного фольклору та його етнорегіональну специфіку; основні етапи художньо-історичної еволюції української музики; специфіку жанрово-стильових процесів в контексті певного історичних періодів розвитку українського музичного мистецтва; роль української музики в європейському та світовому художньому просторі; творчість провідних українських композиторів, які репрезентують різні історичні періоди художнього буття національного музичного мистецтва; жанрово-стильові, образно-інтонаційні та конструктивні особливості, рекомендованих музичних творів; провідні тенденції сучасного жанрово-стильового розвитку української музики. Вміти: вільно орієнтуватися в теоретичному музично-художньому матеріалі курсу; аналізувати, порівнювати та співставляти музичні твори українських авторів, визначати їх композиційно-драматургічні та жанрово-стильові особливості; характеризувати основні етапи історичного розвитку української музики; визначати особливості сучасного розвитку української музики; обґрунтовувати та логічно формулювати власну думку щодо дискусійних проблем музично-історичного руху в Україні; застосовувати сучасну методологію щодо аналізу творів українських композиторів; опрацьовувати друковані та електронні музикознавчі джерела матеріали мережі Internet з метою вивчення основних аспектів курсу; логічно та послідовно викладати засвоєний матеріал в письмових роботах та усних семінарських виступах.

Зміст дисципліни: Джерела української музичної культури від архаїчних часів до X ст. Українське музичне мистецтво доби Середньовіччя (X – XV ст.). Ренесансні прояви в музичній культурі України кінця XV – першої половини XVII ст. Українська музика другої половини XVII – першої половини XVIII ст. (доба козацького бароко). Музична культура України др. половини XVIII – початку XIX ст. (тенденції класицизму). Художньо-стильові процеси в Українській музиці першої половини XIX ст. (прояви романтизму). Музична культура України другої половини XIX ст. – початку XX ст.: ствердження національної композиторської школи. Соціокультурні та мистецькі умови буття української музики першої третини XX ст. Основні вектори розвитку українського музичного мистецтва 30-х – 50-х рр. XX ст. Провідні стильові концепції та інноваційні мистецькі процеси в українській музиці 60-80-х рр. Музичне мистецтво України на зламі XX – початку XXI ст.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

ВБ 2.1.

Вікова психологія та психологія музичного педагогічного впливу

Мета: навчання студентів доцільному застосуванню відповідних психолого-педагогічних знань і умінь, методів і прийомів задля вдосконалення виховної та педагогічної практики.

Предмет: основні поняття вікової психології та психології музичного педагогічного впливу; проблеми та закономірності психологічних законів та закономірностей у педагогічній діяльності.

Завдання: засвоїти загальні закономірності психічного розвитку і формування особистості; навчитися розуміти внутрішній світ учня на різних етапах його життєвого шляху; сприяти свідомому творчому засвоєнню теоретичних і прикладних основ в сфері музичного мистецтва.

Навчальні результати / досягнення: здатність продемонструвати базовий рівень знання та розуміння основних законів психічної діяльності людини, здатність враховувати вікові, гендерні, соціально-економічні, релігійні, культурні та інші відмінності при вирішенні завдань у професійній та соціальній діяльності; здійснювати діагностику психологічних властивостей і станів, особливостей розвитку різних сфер особистості; використовувати методи психолого-педагогічного впливу.

Зміст дисципліни: Предмет та завдання вікової психології та психології музичного педагогічного впливу. Психічний розвиток, онтогенез, провідна діяльність, соціальна ситуація розвитку, психічне новоутворення, чинники розвитку особистості. Концептуальні підходи до вивчення вікових особливостей людини, їх основні показники, параметри та механізми психофізіологічного розвитку. Основні характеристики методів дослідження вікової та педагогічної психології. Формування особистості в онтогенезі. Проблема пізнання психічної діяльності людини. Вивчення її дій, вчинків, мовної поведінки. Вікова періодизація: основні підходи. Психологія дошкільного дитинства. Психологічний розвиток та формування особистості школяра. Психологія ранньої юності та дорослості. Психологія навчання. Психологія виховання. Психологія педагогічної діяльності. Психологія впливу в сфері мистецтва. Педагогічна діяльність, педагогічні здібності, стилі педагогічної діяльності. Теоретичні і прикладні аспекти педагогічної діяльності. Професійно значущі якості особистості учителя. Ефективність діяльності учителя і критерії її оцінки. Психологічні основи педагогічного такту і його вплив на учбову діяльність і поведінку учнів. Умови створення здорового психологічного клімату. Самоосвіта і самовиховання як умова успішної педагогічної діяльності учителя в музичних колективах.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 210 годин / 7,0 кредитів ECTS.

Психологія сприйняття

Мета: ознайомлення студентів з механізмами психічної діяльності людини, а також закономірностями функціонування процесів сприйняття оточуючої, зокрема, соціальної дійсності.

Предмет: закономірності, механізми та феномени процесів сприйняття в різноманітних ситуаціях соціальної взаємодії, зокрема, в умовах професійної музичної діяльності.

Завдання: вивчення психологічних феноменів та закономірностей сприйняття та соціальної перцепції, а також формування науково психологічної позиції відносно можливостей використання феноменів сприйняття з метою впливу в різних видах соціальної взаємодії та протистояння впливу.

Навчальні результати / досягнення: знання сучасних уявлень про психологічну природу та закономірності сприйняття, а також методичних підходів до вивчення соціального впливу та соціальної перцепції; вміння орієнтуватися у навчальній, науково-практичній та науковій літературі з даної галузі психології та використовувати набуті знання в ситуаціях взаємодії та професійній музичній діяльності.

Зміст дисципліни: Сприйняття як складна перцептивна діяльність. Роль та місце когнітивних процесів в створенні образів дійсності. Закономірності сприйняття з позицій гештальтпсихології. Властивості та види сприйняття. Поняття аперцепції та роль досвіду людини в перцептивному процесі. Роль та місце соціального впливу та сприйняття в психології спілкування. Ефекти соціального сприйняття як фактор впливу. Поняття соціальної перцепції та історія її вивчення.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 210 годин / 7,0 кредитів ECTS.

ОК 9. Сольфеджіо

Мета: систематичне, цілеспрямоване та послідовне формування й удосконалення у студентів комплексу спеціальних професійних знань та практичних навичок, необхідних в подальшій творчо-виконавській та науково-педагогічній діяльності музикантів будь-якої спеціалізації.

Предмет: мажоро-мінорна ладова система в різноманітних інтонаційних та структурних проявах, ладоутворення народнопісенної творчості; ладогармонічні комплекси сучасної музики; авторські тональні системи ХХ ст., різновиди метроритмічної та фактурної організації.

Завдання: формування активного слуху, музичної пам'яті та логіки музичного мислення; розвиток навичок виразного і чистого інтонування; опанування інтонаційно-ладовими та метроритмічними прийомами; оволодіння технологією побудови елементів музичної мови; засвоєння методів слухового аналітичного узагальнення інтонаційних, структурних, тембрових і фактурних закономірностей, що знаходять своє віддзеркалення в музичних творах різних жанрів і стилів; оволодіння навичками співу з листа та запису музичного тексту.

Навчальні результати / досягнення: знати: в повному обсязі теоретичний матеріал курсу; стильові закономірності гомофонно-гармонічного та поліфонічного мислення; основи ладо-гармонічної системи мажору і мінору; специфіку народно-ладової системи мислення; інтонаційно-стильові особливості музики ХХ ст. побудову елементів музичної мови (звукорядів ладів, інтервалів, акордів). Вміти: точно інтонувати елементи музичної мови: інтервали, акорди, звукоряди ладів, тональностей, акордово-гармонічні послідовності, модуляції різних типів; виконувати вокально-інтонаційні вправи, мелодії, розспівки, одноголосні приклади різних стилів та окремі партії багатоголосної музики (у супроводі фортепіано); музичні фрагменти з авторських творів;

професійно фіксувати в нотному тексті слухові уявлення окремих елементів (звукорядів ладотональностей, інтервалів, акордових послідовностей), одно- та багатоголосних диктантів у вигляді однотональних і модулюючих періодів; фрагментів з музичної літератури; детально орієнтуватися в звучанні багатоголосся (гармонічного, поліфонічного та мішаного складів); співати в ансамблі, координуючи рух голосів у багатоголоссі, знайти та виправити окремі помилки в інтонуванні інших виконавців; визначати на слух елементи музичної мови (звукоряди ладів, окремі інтервали, акорди, ладо-гармонічні звороти та послідовності, модуляції тощо), характерні музичні лексеми, що утворюють «інтонаційний словник» певної історичної традиції.

Зміст дисципліни: Гармонічні та діатонічні лади. Звукоряди мажорних і мінорних ладотональностей, ладів народної музики. Діатонічні та характерні інтервали в мажорі і мінорі. Повна діатоніка. Тризвуки на ступенях мажору і мінору. Основні різновиди та обернення. Септакорди: типологія і структура. Головні (V7, II7, VII7) та побічні (I7, III7, IV7, VI7) септакорди на ступенях мажору і мінору. Септакорди з побічними тонами (VII7 з квартою, V7 із секстою) та нонакорди в музиці. Ладова альтерація в мажорі та мінорі. Хроматичні інтервали. Альтерація акордів субдомінантової групи. Акордовий комплекс подвійної домінанти (DD7 і DDVII7). Альтерація акордів групи домінанти. Хроматична система. Відхилення Хроматичні прохідні звуки. Метроритмічні труднощі у мелодичному хроматизмі. Функціональна модуляція в тональності I ступеню спорідненості. Модуляція у тональності II ступеню спорідненості. Модуляція у тональності III ступеню спорідненості. Модуляція у віддалені тональності. Енгармонійна модуляція. Еліпсис. Ладотональні системи XX ст. Політональність та поліладовість. Структурні та виражальні можливості акордики XX ст. Моноінтервальні та поліінтервальні структури. Ритмоінтонаційна специфіка естрадної та джазової музики.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 210 годин / 7,0 кредитів ECTS.

OK 10. Гармонія

Мета: отримання комплексу професійних знань та реалізація процесу формування навичок, що необхідні висококваліфікованому музиканту в кожній із сфер його практичної діяльності.

Предмет: вивчення навчальної дисципліни є закономірності функціонально-гармонічної будови музичного тексту.

Завдання: закладення основ аналітичного підходу студентів до музичного тексту; стимулювання природних даних студентів і чуйного сприйняття виразних можливостей гармонічної вертикалі у зв'язку з іншими чинниками інтонаційно-звукового процесу (мелодією, ритмом, динамікою, засобами формоутворення та драматургії тощо); усвідомлення і визначення студентами історичних та стилістичних особливостей музичного твору, його місця в еволюції музичної культури, закономірностей сучасної художньої практики.

Навчальні результати / досягнення: знати: теоретичний матеріал курсу в повному обсязі; структурні та функціональні закономірності побудови гармонічної вертикалі та способи її логічного горизонтального поєднання. Вміти: самостійно гармонізувати мелодію або бас; опанувати методами гармонічного аналізу в його зв'язку із виконавчою практикою; характеризувати особливості гармонічної мови різних композиторів, епох, стилів, творів, вивчених в класі за фахом; мати навички гри гармонічних послідовностей у вигляді основних зворотів, тональних і модулюючих секвенцій (мотиви яких включають вивчені акордові засоби і можуть бути запозиченими з музичних творів, хорових розспівів тощо), модуляцій різних типів на фортепіано.

Зміст дисципліни: Ладова система музики та історичні етапи її формування, функціональна система гармонічних ладів. Тризвуки на ступенях ладу та їх фактурне втілення, гармонізація мелодії тризвуками основних ступенів. Переміщення тризвуку як фактор подовження функції акорду, стрибки терцієвих тонів. Гармонізація басу тризвуками. Роль гармонії у формоутворенні. Сектакорди головних ступенів. Квартсектакорди: структура, розташування, основні звороти. Домінантовий септакорд. Тризвук та сектакорд II ступеню. Гармонічний мажор. Тризвук VI ступеню. Септакорди II та VII ступенів. Нонакорди на ступенях мажору та мінору. Інші акорди доміантової групи: VII6, тризвук III ступеню, доміанга із секстою. Фригійські звороти натурального мінору. Діатонічні секвенції, секвенцакорди. Хроматизм і альтерація. Хроматична система. Подвійна доміанга: основні акорди, функція, умови застосування. Альтерація акордів доміантової групи. Альтерація акордів субдомінантової групи. Типи взаємодії альтерованих та діатонічних акордів. Дезальтерація. Історичні, логічні та естетичні передумови формування мажоро-мінорних систем. Типи мажоро-мінорних систем: однойменний, паралельний, повний, однотерцієвий мажоро-мінор. Основні гармонічні інтонації мажоро-мінору; іменні гармонії мажоро-мінору. Основні типи міжтональних відносин. Хроматична система. Тональне відхилення. Хроматична секвенція. Основні музично-теоретичні системи спорідненості тональностей. Теорія та техніка модуляції. Модуляція у I ступінь спорідненості. Модуляція у далекі тональності. Модулюючі секвенції; Тональний план музичного твору.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 210 годин / 7,0 кредитів ECTS.

OK 11. Поліфонія

Мета: формування у студентів навичок, необхідних для успішної професійної діяльності.

Предмет: поліфонічні способи роботи з музичним матеріалом.

Завдання: сформувані розуміння важливості використання поліфонічного письма як важливої складової техніки музичної композиції; розкрити потенційні виразні можливості поліфонічного багатоголосся; виявити характерні для певних історичних епох методи поліфонічної роботи; оволодіти основними поліфонічними способами роботи з музичним матеріалом; усвідомити цінність отриманих знань і

навичок для професійної кар'єри.

Навчальні результати / досягнення: знати в повному обсязі музичний та теоретичний матеріал курсу. Вміти: вільно орієнтуватися в теоретичному матеріалі курсу; аналізувати музичний матеріал на предмет наявності і способів використання поліфонічних технік; використовувати набуті знання і навички у своїй творчій практиці; визначати особливості сучасного розвитку української і світової музики.

Зміст дисципліни: Види поліфонії. Історичні етапи розвитку поліфонії. Загальні властивості строгого стилю. Простий контрапункт двоголосся строгого стилю. Складний контрапункт. Імітація та її різновиди. Триголосся. Канон в триголоссі. Складний контрапункт в триголоссі. Багатоголосся. Контрастна та імітаційна поліфонія в багатоголоссі. Особливості мелодики вільного стилю. Поліфонічні форми. Фуга, її структура. Поліфонія у творчості сучасних композиторів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

ОК 12. Хоровий клас та диригентсько-хорова практика

Мета: цілеспрямоване та послідовне формування й розвиток у студентів комплексу професійних знань і практичних навичок співацької роботи у хоровому колективі; формування професійної компетентності фахівця і удосконалення навичок самостійної хормейстерської роботи з хоровим колективом.

Предмет: Хоровий клас та диригентсько-хорова практика

Завдання: сформувати вокально-хорові та художньо-виконавські навички хорового співу, розширити знання хорового репертуару, навчити практичному застосуванню отриманих теоретичних знань в галузі диригентської діяльності, надати досвід різних методів практичної роботи з хором, створити умови для накопичення досвіду професійної діяльності студентів, сприяти осмисленню студентами різних аспектів професійно-педагогічної діяльності та засвоєнню навичок роботи з хором на репертуарному матеріалі різної складності, сформувати професійно-педагогічні уміння студентів.

Навчальні результати / досягнення: застосування отриманих знань і вокально-технічних навичок у практичній професійній діяльності; вміння організувати репетиційний процес та концертний виступ; володіння практичними навичками організаційної та виконавської роботи з хором; виявлення недоліків звучання хору і застосування відповідних методик їх усунення; володіння комплексом виражальних засобів у процесі інтерпретації творів; розвиток художнього мислення та посилення вольового впливу на колектив.

Зміст дисципліни: Практична робота в навчальному хоровому колективі у якості співака (хоровий клас) та диригента-хормейстера (диригентсько-хорова практика). Аналіз форми твору та її моделювання в репетиційній роботі. Виконавська побудова форми хорового твору. Хорові засоби виразності. Сміслові інтонавання.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 2175 годин / 72,5 кредитів ECTS.

ОК 13. Диригування

Мета: опанування засобами та методами керування хоровим колективом на всіх етапах диригентського процесу, що включає до себе: засвоєння музичного твору диригентом і формування виконавського задуму, звукове втілення його на репетиції та публічне виконання музичного твору.

Предмет: Диригентське виконавське мистецтво.

Завдання: формувати активне ставлення студента до своєї майбутньої професії; сприяти оволодінню студентом подальшою технікою диригування; розвивати музичні, організаційні та педагогічні здібності; виховувати художній смак та музичну культуру; виявляти та сприяти вихованню емоційно-вольових навичок; пояснювати необхідність повсякденного підвищення загальної та музичної освіченості; вивчати нові твори; підготувати студента до заключного (Державного) іспиту з диригування.

Навчальні результати / досягнення: опанування керуванням хоровим колективом засобами дій на всіх етапах диригентського процесу, який включає: засвоєння музичного твору диригентом і формування виконавського задуму в ув'язненні в підготовчий період; звукове втілення виконавського задуму в індивідуальному класі та на хоровій репетиції; публічне виконання хорового твору, виховання естрадно-виконавської волі диригента. Психофізіологічні основи диригування.

Зміст дисципліни: Техніка диригування. Хорові твори старовинних композиторів. Хорові твори композиторів-класиків. Хорові твори доби романтизму. Хорові твори композиторів ХХ — початку ХХІ ст. Кантатно-ораторіальні жанри. Хори з опер. Православна духовна хорова музика. Хорова, кантатно-ораторіальна та оперна музика українських композиторів. Психофізіологічні основи диригування. Підготовка до Державного іспиту.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 825 годин / 27,5 кредити ECTS.

ОК 14. Постановка голосу

Мета: практичне оволодіння студентами співочим звукоутворенням і звуковеденням, виховання і засвоєння знань та вокальних навичок, необхідних майбутнім диригентам і музичним керівникам для подальшої професійної роботи.

Предмет: вокальне виконавство, практичні засади сольного співу – одного з найстародавніших видів мистецтва.

Завдання: реалізація художньої ідеї твору в досконалій вокальній формі; розвиток вокального апарату шляхом постійного удосконалення технічної вправності та виконавської майстерності; робота над вокальними творами з різними видами художніх і творчих завдань (народні та авторські пісні, романси, арії з опер

композиторів різних стилів, шкіл та часів); оволодіння навичками читання з листа і транспонування; накопичення необхідних знань з теорії та історії вокального виконавства та їх застосування у художній інтерпретації; створення та постійне розширення репертуарного фонду для майбутньої творчо-виконавської та викладацької роботи.

Навчальні результати / досягнення: знати: специфіку людського голосу та загальні уявлення про найголовніші етапи історичного розвитку вокального виконавства; основні етапи та принципи самостійної роботи над вокальним твором; стилеві особливості виконання вокальних творів, що відповідають певному історико-культурному контексту епохи, стилю, жанру (музика епохи бароко, рококо, класицизму, романтизму, імпресіонізму, експресіонізму, неокласицизму тощо); специфіку виконання вокальних творів сучасного репертуару; основні музичні терміни та поняття, що зустрічаються в музичному тексті; функції засобів виконавської виразності та принципи їх застосування. Вміти: самостійно і грамотно розбирати нотний текст і виконувати напам'ять музичний твір; обирати належні технічні прийоми вокального виконання; використовувати різноманітні засоби співацько-виконавської виразності; виконувати вокальні твори різних жанрів та форм; втілювати художньо-образний зміст творів, сформулювати і обґрунтувати план виконавської інтерпретації; виконувати вокальні твори на концертній естраді; аналізувати і складати план інтерпретації твору; читати з листа та транспонувати музичні тексти різної складності; виконувати ансамблюву вокальну музику (дуети, тріо, квартети тощо для різних та однородних голосів); критично здійснювати самоаналіз та оцінювати власне і чуже виконання.

Зміст дисципліни: Вивчення методики визначення типу і діапазону співочого голосу. Розвиток вокального слуху та формування вокально-виконавських навичок. Розвиток співацького голосу та звільнення від співочих недоліків. Оволодіння прийомами вірного звукоутворення. Відпрацювання вірного співочого установчого корпусу та положення голови. Формування відчуття опори під час співу. Оволодіння співочим диханням. Придбання необхідних дикийних навичок та розвиток виразності співу. Оволодіння загальною виконавською культурою.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 270 годин / 9,0 кредитів ECTS.

ОК 15. Аналіз музичних творів

Мета: формування всебічного й повного розуміння музичного твору як цілісного культурно-історичного явища у єдності його форми та змісту.

Предмет: система знань про формоутворення в музиці європейської культурної традиції.

Завдання: оволодіти методикою теоретичного і слухового аналізу музичних творів на засадах раціонально-логічного та художньо-емоційного сприйняття; вивчити основні принципи формоутворення з позицій структурно-композиційних та художньо-процесуальних факторів; сформулювати здатність до самостійного аналізу змісту твору, його музичної мови та засобів виразності як провідних формоутворюючих компонентів; розвинути вміння досліджувати музичні твори з метою об'єктивної оцінки їх художньої значимості, культурно-історичної та мистецької цінності; збагатити особистий музичний досвід; виробити вміння використовувати знання з аналізу музичних творів у практичній діяльності.

Навчальні результати / досягнення: знати в повному обсязі музичний та теоретичний матеріал курсу. Вміти: вільно орієнтуватися в теоретичному матеріалі курсу; аналізувати будь-який нотний і звуковий матеріал; визначати особливості сучасного розвитку української музики. Обґрунтувати погляд на певний твір чи музичний напрямок. Застосовувати сучасну методологію щодо аналізу музичних творів.

Зміст дисципліни: Аналіз музичних творів: дисципліна, яка вивчає принципи будови та розвитку музичних творів на основі узагальнення музично-теоретичних знань із курсів історії музики, гармонії, поліфонії. Музичний твір як об'єкт системного аналізу. Музична форма та зміст. Музична тема. Жанр у музиці. Жанр та стиль. Період. Види періоду. Прості форми. Двочастинна форма. Прості форми. Тричастинна форма. Складні форми. Варіаційна форма. Куплетно-варіаційна форма. Рондо. Сонатна форма. Вільні форми. Змішані форми. Циклічні форми та контрастно-складені форми.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

ОК 16. Методика викладання спецдисциплін

Мета: оволодіння студентами сучасними методами та формами викладання хорових дисциплін у середніх навчальних закладах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

Предмет: Методика викладання спецдисциплін.

Завдання: надати комплексну підготовку студенту до самостійної педагогічної діяльності; висвітлити основні положення роботи зі студентами середніх спеціальних навчальних закладів з фахових предметів диригентсько-хорового циклу, розвинути у студентів ерудицію, комунікативність, педагогічне мислення.

Навчальні результати / досягнення: знати основні методичні положення викладання предметів; вміти відбирати вокально-хорову літературу у педагогічних цілях; знати приблизний репертуар з фаху для роботи зі студентами різних курсів; вміти складати індивідуальні плани для учнів.

Зміст дисципліни: Методика викладання хорового диригування. Методика постановки голосу. Методика викладання хорознавства. Методика викладання хорового класу. Методика викладання аранжування. Методика викладання хорової літератури.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

ОК 17. Фортепіано

Мета: формування професійних піаністичних навичок та виконавсько-вольових якостей, а також розвиток художнього смаку й загальної музичної культури студента.

Предмет: фортепіанне виконавство.

Завдання: опанування гри на фортепіано в обсязі, необхідному для майбутньої практичної діяльності; виконання індивідуальної програми, складеної згідно з програмою курсу; освоєння основних видів фортепіанної техніки, постійне удосконалення технічної майстерності (виконання технічних вправ, гам, акордів арпеджіо та різноманітних етюдів); опанування різними видами поліфонії (підголосковою, контрастною, імітаційною); оволодіння принципами виконання творів крупної форми (фортепіанні концерти, сонати, варіації, твори циклічної форми); формування навичок виконання різних за стилем та характером фортепіанних мініатюр; опанування специфікою виконання ансамблевих творів; визначення виконавських особливостей акомпанементу та їх застосування у вокально-хорових та інструментальних творах; оволодіння навичками читання з листа та транспонування; реалізація художньої ідеї твору в досконалій піаністичній формі; накопичення необхідних знань з теорії та історії музичної культури та їх застосування у виконавській інтерпретації; оволодіння різноманітним репертуаром; створення репертуарного фонду для майбутньої творчої роботи.

Навчальні результати / досягнення: знати: специфіку інструменту фортепіано, клавикорду та клавесину; історію розвитку фортепіанного виконавства та специфіку найголовніших етапів (загальну характеристику); стильові особливості фортепіанних творів, згідно певного історико-культурного контексту жанру, стилю, епохи (музика епохи бароко, рококо, класицизму, романтизму, імпресіонізму, експресіонізму, авангарду тощо); основні етапи та принципи роботи над фортепіанним твором; специфіку виконання фортепіанних творів різних за жанром, стилем, характером; основні музичні терміни; головні принципи аплікатури, педалізації, артикуляції та інших засобів виконавської виразності. Вміти: самостійно і грамотно розбирати нотний текст і виконувати напам'ять музичний твір; визначати художні, стильові та композиційні особливості твору; обирати належні технічні прийоми виконання, що відповідають певним видам фортепіанної фактури; використовувати різноманітні засоби виконавської виразності (визначати аплікатуру, педалізацію, артикуляцію, що відповідають виду фортепіанної фактури та композиторському стилю); виконувати фортепіанні твори різних жанрів та форм (поліфонія, крупна форма, п'єса тощо); формулювати і обґрунтовувати план виконавської інтерпретації; виконувати твір для компетентної слухацької аудиторії; критично аналізувати та оцінювати своє виконання.

Зміст дисципліни: Змістовний розділ 1 – «Академічний». Цей розділ є базовим, оскільки репрезентований жанрами творів, що складають основу педагогічного репертуару. Розділ формує виконавський репертуар студента, передбачає сольне виконання фортепіанних творів у наступних жанрах: Поліфонічний твір; Твір крупної форми (сонатне алегро, варіації, рондо); Твір малої форми (фортепіанні мініатюри різні за стилем, характером та жанром). Проблеми музичного (нотного) тексту. Засоби музичної виразності. Жанрові особливості. Сильова специфіка. Музична драматургія та архітектоніка. Втілення художнього образу. Проблеми виконавської інтерпретації. Змістовний розділ 2 – «Технічний». Передбачає накопичення досвіду виконання технічних вправ, гам та етюдів на різні види техніки. Модуль спрямований на удосконалення технічних можливостей студентів. Проблеми артикуляції. Поліваріантність прийомів опанування технікою. Баланс між технічними та художніми завданнями. Змістовний розділ 3 – «Креативно-розвиваючий». Передбачає оволодіння навичками читання з листа, транспонування, виконання ансамблевих творів та акомпанементу. Призначення цього модуля пов'язано з професійною діяльністю студента. Так, студентам спеціалізації: «Народний спів», «Естрадний спів» треба більш уваги приділяти акомпанементу, а студентам спеціалізації: «Народні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Музичне мистецтво естради» – ансамблю. Студентам диригентських спеціальностей особливу увагу слід приділяти читанню з листа та транспонуванню. Проблеми концентрації уваги. Розвиток навичок читання з листа та транспонування. Виховання відчуття партнерства (аккомпанемент, ансамбль).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 240 годин / 8,0 кредитів ECTS.

ОК 18. Практика

Мета: цілеспрямоване та послідовне формування й розвиток у студентів комплексу професійних знань і практичних навичок співацької роботи з хоровим колективом; формування професійної компетентності фахівця і удосконалення навичок самостійної хормейстерської роботи.

Предмет: Практика роботи з хоровим колективом.

Завдання: сформувати диригентські навички в роботі з хоровим колективом, розширити знання хорового репертуару, навчити практичному застосуванню отриманих теоретичних знань в галузі диригентської діяльності, надати досвід різних методів практичної роботи з хором, створити умови для накопичення досвіду професійної діяльності студентів, сприяти осмисленню студентами різних аспектів професійно-педагогічної діяльності та засвоєнню навичок роботи з хором на репертуарному матеріалі різної складності, сформувати професійно-педагогічні уміння студентів.

Навчальні результати / досягнення: застосування отриманих знань і вокально-технічних навичок у практичній професійній діяльності; вміння організувати репетиційний процес та концертний виступ; володіння практичними навичками організаційної та виконавської роботи з хором; виявлення недоліків звучання хору і застосування відповідних методик їх усунення; володіння комплексом виражальних засобів у процесі інтерпретації творів; розвиток художнього мислення та посилення вольового впливу на колектив.

Зміст дисципліни: Практична робота в якості диригента-хормейстера. Аналіз форми твору та її моделювання в репетиційній роботі. Виконавська побудова форми хорового твору. Хорові засоби виразності. Сміслові інтонування. Ведення щоденника практики.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3,0 кредити ECTS.

ВБ 2.2.

Історія хорового мистецтва

Мета: надати студентам цілісну історико-культурну картину розвитку хорового мистецтва у різних естетичних умовах, враховуючи зв'язки музичного мистецтва з іншими галузями культурної діяльності людини (літературою, філософією, релігією).

Предмет: Хорове мистецтво в історичному розвитку.

Завдання: виявлення детермінант та специфіки процесу походження хорового співу з давнього синкретичного мистецтва; вивчення періодизації розвитку хорового мистецтва; визначення специфіки хорової музики та виконавства різних країн світу; вивчення походження та особливостей розвитку різних жанрів хорової музики; знайомство з історико-філософськими основами стилів хорової музики.

Навчальні результати / досягнення: Знати: головні терміни і поняття історико-музикознавчої науки; історичні передумови виникнення мистецтва хорового співу; основні етапи розвитку хорового мистецтва; стильові напрями, їх характерні властивості; національні хорові школи, їх специфіку; жанрову систему хорового мистецтва; персоналії видатних диригентів-хормейстерів та хорових композиторів; видатні хорові колективи (відповідно до історичної періодизації та національної приналежності); культурний контекст буття хорового мистецтва у різні історичні періоди. Вміти: визначати періоди розвитку хорового мистецтва; надавати характеристику національним хоровим школам; уявляти сутність культурних процесів, пов'язаних з хоровим мистецтвом; розрізняти хорові твори різних історичних періодів на слух; визначати за партитурою стильову приналежність твору; проводити хронологічні паралелі буття різних видів мистецтва (музика – література – живопис – архітектура та ін.); визначати основні виконавські особливості творів різних стильових напрямів та національних шкіл; обґрунтовувати інтерпретаційну специфіку творів залежно від періоду створення, національної школи, стилю та ін. Мати навички: самостійного пошуку джерел історичної інформації; критичного аналізу джерел (зокрема, з питань виникнення та розвитку духовної музики); систематизації отриманої інформації у таблицях та схемах; утворення комплексної картини культурного життя того чи іншого історичного періоду; систематизації хорових колективів за стильовими напрямками, національними школами; визначення стилю та жанру твору; підготовки доповіді; ведення обґрунтованої дискусії.

Зміст дисципліни: Дохристиянська хорова культура. Періодизація розвитку музики Стародавнього світу. Візантійська система богослужбового співу (IV–IX ст.). Хорова музика латинської традиції (VI–XII ст.). Європейське Відродження. Філософські засади та форми культури. Духовна та світська музика Ренесансу. Європейське хорове мистецтво XVII–XVIII ст. Стильові напрями європейського хорового мистецтва XIX–XX ст. Сучасне хорове мистецтво США, Латинської Америки, Японії та Китаю. Хорова культура Київської Русі. Вітчизняне хорове виконавство XVI–XVIII ст. Професійне, аматорське хорове мистецтво та хорова освіта в Росії (кін. XVIII ст. – поч. XX ст.). Церковне, професійне та аматорське хорове мистецтво в Україні XVIII – першій половині XX ст. Радянська хорова культура. Сучасне хорове мистецтво України. Сучасний стан хорового мистецтва країн СНД.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

Історія української вокальної школи

Мета: надати студентів основи знань з історії української вокальної школи, сприяти подальшій їх зацікавленості у пошуках нових відомостей щодо історії вокальної культури взагалі.

Предмет: національна вокальна школа України в її історичному розвитку і персоналіях.

Завдання: виявити роль давнього пісенного фольклору як підґрунтя і важливого чинника у виникненні, формуванні і функціонуванні української вокальної школи; сприяти розумінню ролі об'єктивних передумов щодо зародження і формування пісенної культури України; сприяти усвідомленню студентами закономірностей розвитку української вокальної школи як невід'ємної складової історії загальної музичної культури; виробити об'єктивний погляд на механізми іншонаціональних впливів – грецької, італійської вокальної культури, а також вокальної культури слов'янських народів; сприяти усвідомленню студентами вагомості ролі функціонування української вокальної школи в культурному просторі сучасного світу.

Навчальні результати / досягнення: виявляти роль давнього пісенного фольклору як підґрунтя і важливого чинника у виникненні, формуванні і функціонуванні української вокальної школи; сприяти розумінню ролі об'єктивних передумов щодо зародження і формування пісенної культури України; сприяти усвідомленню студентами закономірностей розвитку української вокальної школи як невід'ємної складової історії загальної музичної культури; виробити об'єктивний погляд на механізми іншонаціональних впливів – грецької, італійської вокальної культури, а також вокальної культури слов'янських народів; сприяти усвідомленню студентами вагомості ролі функціонування української вокальної школи в культурному просторі сучасного світу. Вміти: розрізняти голоси видатних українських виконавців XX століття, орієнтуватись в їх оперній та камерній творчості; знайти необхідну наукову літературу та інформацію з інших джерел щодо функціонування української вокальної школи впродовж усього часу її існування; виокремити із загального музикознавчого контексту ті аспекти, які стосуються вокальної культури, вокальної творчості, вокальної педагогіки; самостійно

написати реферат на запропоновану тему; підібрати відповідні аудіозаписи як ілюстрацію до змісту реферату.

Зміст дисципліни: Вплив грецького літургійного співу на формування української вокальної школи. Народні співаки-музиканти в Україні. Український кант XVII — XVIII ст. Співацька освіта в Україні X — XVII ст. Глухівська вокальна школа у становленні професійної вокальної освіти. Вокальна освіта в Україні XIX — XXI ст. О. Муравйова і Київська вокальна школа. П. Голубев і Харківська вокальна школа. Теорії сольного співу в історії вітчизняної вокальної школи. Видатні українські співаки XVIII — початку XIX ст. О. Мишуга, С. Крушельницька, М. Менцинський на вітчизняних та зарубіжних сценах. Б. Гмиря, О. Петрусенко, А. Солов'яненко: вокальна творчість.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3,0 кредити ECTS.

ВБ 2.3.

Читання хорових партитур

Мета: дати студентам знання та навички, необхідні для самостійної роботи над партитурами хорових творів, призначених для виконання.

Предмет: читання хорових партитур.

Завдання: навчити аналізувати хорові партитури за ознаками стилю, жанру та форми; розвинути навички музичного та художнього мислення; допомогти засвоєнню основних закономірностей побудови та структури хорових партитур; виховати музично-естетичний смак; ознайомити студентів з кращими хоровими творами вітчизняних, західно-європейських та сучасних авторів.

Навчальні результати / досягнення: знати: зміст та завдання курсу «Читання хорових партитур»; науково-теоретичну літературу та літературу хорового фонду; принципи вибору опорної літератури до курсу та методи її використання; принципи вибору репертуару з дисципліни «Читання хорових партитур»; базову термінологію циклу хорових дисциплін; складові інтонаційно-стильового аналізу щодо драматургії, композиції творів. Вміти: грамотно та виразно виконувати на фортепіано хорові партитури а cappella та в супроводі фортепіано, передаючи особливості хорового звучання (по можливості без педалі), ясне голосоведення, динамічні нюанси, агогічні зміни, фразування, тощо; оволодіти навичками грамотного читання з листа партитур різного ступеню складності а cappella та в супроводі фортепіано; транспонувати партитури різного ступеню складності; співати кожний хоровий голос з текстом при одночасній грі на фортепіано інших голосів; при сольфеджуванні «переходити» по завданню викладача з одного голосу на інший, не змінюючи темп; аналізувати твори різних стилів, жанрів відносно драматургії, фактури, музичної мови і форми, інтонаційної семантики; аналізувати хорові твори з точки зору особливостей хорового викладу, ідейно – художнього змісту, засобів художньої виразності; орієнтуватися у нових напрямках та тенденціях хорової творчості в проекції на творчі процеси сучасної світової музики; застосовувати практичні навички та теоретичні знання зі сфери хорової творчості щодо основних питань виконавства.

Зміст дисципліни: Хорова партитура. Загальні відомості про хорову партитуру. Структура хорової партитури. Ключові позначення хорових партій. Види запису хорових партитур. Особливі партитурні позначення. Робота над партитурою. Різні види ознайомлення з хоровою партитурою. Особливості виконання на фортепіано хорових партитур. Штрих legato – основний спосіб звуковедення в хорі. Роль аплікатури. Розподіл голосів партитури. Способи спрощення хорових партитур при грі на фортепіано. Педалізація. Вокально – хоровий аналіз. Читання партитури з листа. Основна задача. Необхідність перспективного сприймання нотного тексту попереду фактичного звучання партитури. Читання партитури по горизонталі та вертикалі. Транспонування хорових партитур. Засоби транспонування хорових партитур: транспонування шляхом заміни ключових знаків, засіб інтервального транспонування, тональний засіб транспонування, комбінований засіб транспонування, транспонування шляхом заміни ключів. Читання хорових партитур з інструментальним супроводом та з участю солістів. Засоби виконання партитури при об'єднанні хорової та інструментальної частин партитури. Можливі спрощення при виконанні хорової партитури з супроводом. Особливості виконання хорових партитур з солістами.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

Історія камерного виконавства

Мета: Ознайомити студентів зі історичними аспектами розвитку камерно-виконавської сфери музичного мистецтва.

Предмет: Становлення та художньо-історична еволюція камерного виконавства в сфері академічного мистецтва.

Завдання: Визначити специфіку камерно-виконавської сфери; надати характеристику жанровій системі камерних творів; окреслити динаміку історичного розвитку академічного камерного виконавства; виявити головні стильові особливості камерних творів композиторів різних епох та художніх напрямів; з'ясувати роль камерної сфери в сучасному мистецькому просторі. Охарактеризувати творчу діяльність видатних камерних виконавців минулого та сучасності.

Навчальні результати / досягнення: знати жанрові особливості камерних творів (камерно-інструментальних і камерно-вокальних); імена і виконавську діяльність видатних представників камерно-виконавської сфери. Вміти: виявляти стильові особливості камерних творів різних мистецьких напрямів; здійснювати компаративний аналіз камерних творів композиторів різних часів; надавати визначення образно-змістовної, інтонаційної та ладо-гармонічної специфіки репрезентативних творів в царині камерного мистецтва. Мати навички: жанрово-стильового аналізу камерно-вокальних та камерно інструментальних творів; розгляду історичної еволюції камерного виконавства;

характеристики висвітлення виконавської специфіки камерних творів.

Зміст дисципліни: Передумови зародження академічної камерно-виконавської традиції в європейському та світовому мистецькому просторі. Камерне виконавство епохи Бароко. Камерне виконавство доби класицизму. Камерне виконавство в музичній культурі романтизму. Камерне виконавство в мистецтві ХХ — початку ХХІ ст. Камерно-виконавське мистецтво в Українському культурному просторі.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

ВБ 2.4.

Хорове сольфеджіо

Мета: формування та вдосконалення професійних навичок гармонійного слуху, ансамблевого мислення та слухової активності хорового диригента.

Предмет: хорове сольфеджіо.

Завдання: розвиток навичок колективного хорового інтонування; формування здатності сприймати та відслідковувати рух не лише виконуваної партії, але й усієї фактури; вдосконалення професійних якостей музичного слуху хорового диригента, навичок ансамблевого співу, хорової дикції та хорового ладу.

Навчальні результати / досягнення: вміти точно інтонувати та ритмічно вірно відтворювати музичний матеріал у багатоголосному викладенні; мати навички професійного відчуття ансамблю та координації руху голосів у багатоголосі; знаходити та виправляти помилки в інтонуванні інших виконавців.

Зміст дисципліни: сольфеджування дво-, три-, чотириголосних та багатоголосних уривків з прикладів хорової української та світової спадщини за принципом поступового ускладнення матеріалу (додавання голосів, ускладнення ритму, темпу, перехід від хорального складу до поліфонічного і прикладів сучасного хорового письма).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

Історія музично-критичної думки

Мета – сформувані у студентів уявлення про цілі і задачі музичної критики і музичної журналістики, історичний розвиток музично-критичної думки, специфіку музично-критичної діяльності.

Предмет: Історія музичної критики і музичної журналістики.

Завдання: вивчити історію розвитку музично-критичної думки в світі та в Україні, ознайомитися з жанрами музичної критики, навчитися грамотно опрацьовувати музично-критичні публікації, навчити створювати письмові та усні музично-критичні роботи.

Навчальні результати / досягнення: знання історії музично-критичної думки, основних принципів побудови музично-критичних публікацій, цілей та задач музичної критики, етапів розвитку музично-критичної думки в Україні, Європі та світі, знати характеристики жанрів музичної критики і особливості кожного з них, вільно розрізняти жанри музичної критики і адресатів-читачів, на яких спрямовані ті чи інші музично-критичні виступи в пресі, спеціалізованих виданнях та в ЗМІ. Знання персоналій музичних критиків, які працювали і працюють у Європі, Америці, Росії і на теренах України та їх діяльності. Виокремлення суттєвих рис в діяльності музичних критиків. Створення власних пробних музично-критичних праць.

Зміст дисципліни: Характеристика музичної науки і музичної критики. Відмінності музично-критичної і музично-наукової діяльності. Музична критика як творчий процес відзеркалення музичних подій та явищ. Музична критика як допоміжний засіб в науково-дослідницьких пошуках дослідника-музикознавця. Найяскравіші представники музично-критичної думки та їх творча діяльність. Основні жанри музичної критики та їх класифікація. Поняття авторського права в музично-критичній діяльності. Музична критика і музична журналістика на сучасному етапі.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

ВБ 2.5.

Хорознавство

Мета: надати теоретичні і практичні знання в області хорознавства; підготувати фахівця-хормейстера, керівника хору до практичної роботи з хором.

Предмет: історія і теорія хорового мистецтва.

Завдання: надати студентам цілісне уявлення про хорознавство як наукову дисципліну; ознайомити з історією хорового виконавства з точки зору аналізу розвитку хорового мистецтва різних епох, жанрів, форм і стилів; засвоїти теоретичні основи хорового мистецтва психофізіологічного механізму співочого процесу; розвинути у студентів уміння та навички, необхідні для практичної роботи з хором.

Навчальні результати / досягнення: володіння знаннями з історії і теорії хорознавства та їх застосування в практичній роботі з хором; освоєння різноманітних методів вокально-хорової техніки; моделювання теоретичних способів і технічних прийомів в роботі над хоровим твором.

Зміст дисципліни: Предмет «хорознавство» як наука. Генеза та розвиток хорового мистецтва. Теоретичні основи хорового виконавства. Формування вокальної техніки. Елементи вокально-хорової звучності. Технологія вокально-хорової роботи.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

Музична культура Слобожанщини

Мета: дати студентам поглиблене знання традиційної та професійної музичної культури Сходу України,

зокрема її жанрово-стилістичне розмаїття та історико-культурний контекст.

Предмет: історія та особливості розвитку і побутування музичної культури Слобідського краю.

Завдання: ознайомити студентів з найкращими здобутками традиційної народної та професійної музичної культури краю; розглянути умови формування і розвитку жанрової системи слобожанської пісенності; визначити етапи становлення професійної музичної культури; засвоїти творчість композиторів та виконавців – представників музичного та театрального мистецтва; поглибити знання про розвиток музичної педагогіки, виконавства і сучасне концертне життя Харкова, Сум, Луганська; узагальнити сучасні тенденції розвитку аматорського та суспільно-культурного рухів на Слобожанщині.

Навчальні результати / досягнення: знати: об'єкт, предмет, структуру «музичної культури Слобожанщини»; історію формування і розвитку народної культури усної традиції, особливості жанрово-стилістичної структури фольклору, форми побутування нематеріальної культурної спадщини, динаміку розвитку жанрової системи слобожанського фольклору, основні концепції науки про виконавську, педагогічну, композиторську та інтерпретаційну музичну діяльність; еволюцію поглядів на музичне краєзнавство як галузь музикознавства; історію формування і розвитку традиційної та професійної музичної культури Слобідського краю, різновиди її культурно-історичних суспільних проявів та основні персоналії; життя та творчість митців, музичних педагогів, громадських та музичних діячів регіону в контексті культурного розвитку краю у XIX-XX ст. та в наші часи; форми концертного та музично-театрального життя Харкова, Сум, Луганську, основні конкурси та музичні фестивалі минулого і сьогодення; особливості зв'язків професійного мистецтва і аматорської творчості у місті та на селі на прикладі культурно-освітньої діяльності на Слобожанщині; історію формування та становлення музичного виконавства, основні персоналії; проблеми становлення музичної педагогіки та формування педагогічних шкіл: композиторської, виконавської в контексті розвитку нових напрямів в у вокально-інструментальному, музично-театральному та естрадному мистецтвах; основні персоналії громадських культурних та мистецьких діячів краю та їх внесок у розвиток музичної культури; обсяг культурно-мистецьких установ та навчальних закладів мистецької спрямованості у містах регіону, регулярних мистецьких та культурно-просвітницьких заходів: конкурсів, фестивалів, акцій. Вміти: самостійно та вільно орієнтуватися в теоретико-методологічних засадах музичного краєзнавства; використовувати дослідницький інструментарій методологічного апарату мистецтвознавства; визначити жанр і умови побутування фольклорного твору згідно конкретного культурного контексту: у друкованому виданні; архівній транскрипції; під час прослуховування фоно- та відеозапису; обґрунтовувати власну думку щодо проблем розвитку музичної педагогіки та методів музичних педагогів – представників композиторських та виконавських кіл Харкова; визначати типові для народної пісенності Сходу України зразки обрядового фольклору, сюжетні мотиви позаобрядових жанрів, персоналії кобзарів та лірників, представників епічного співоцтва, особливості харківської школи гри на бандурі; здійснити музично-культурологічний аналіз видатних творів харківської композиторської школи поєднуючи методи формального та інтонаційно-стильового аналізу та фактологічного – узагальненням свідчень про життя та творчість представників музичного мистецтва; обґрунтовувати оцінку творчості композитора, виконавця, культурного та музичного діяча; проаналізувати особливості впливу професійного мистецтва на форми і виконавські досягнення аматорської творчості у місті та на селі на прикладі культурно-освітньої діяльності на Слобожанщині.

Зміст дисципліни: Особливості слобожанської фольклорної пісенності як традиції пізнього цілеспрямованого заселення. Історія вивчення слобожанського фольклору. Огляд літератури з курсу. Характеристика збірок народних пісень Слобожанщини. «Пісні Слобідської України» В. Ступницького. «Українські народні пісні в записах О. Потебні». «Українські народні пісні» О. Стеблянка Дослідження фольклору Сумщини В.Дубравіним, Луганщини М.Теремовою, збірки «Пісні Слобідської України» Л. Новикової, публікації Харківського обласного центру народної творчості, Харківського інституту мистецтв (нині Харківського національного університету мистецтв ім. І. П. Котляревського). Жанрова система слобожанської пісенності. Календарно-обрядовий фольклор. Родинно-обрядовий фольклор. Історичні та соціально-побутові пісні. Народний епос – думи, історичні пісні. Канти, псалми. Родинно-побутові жартівливі та танцювальні пісні. Дитячий фольклор та інструментальна музика усної традиції. Музична культура Слобожанщини II половини XVII – XVIII ст. Харківський університет – центр музичної освіти і концертного життя у Харкові I половини XIX ст. Музично-драматичне мистецтво Слобожанщини в XIX – на початку XX ст. Діяльність Харківського відділення ІРМО. І. І. Слатін. Музична культура Харкова і XII Археологічний з'їзд 1902 р. Харків і музична культура Сходу України у I половині XX ст. Розвиток концертно-філармонічної діяльності та виконавське мистецтво краю. Відомі композитори члени Харківського відділення Спілки композиторів України. Сучасне фестивальне й концертне життя Слобідського краю. Взаємозв'язок професійної культури й аматорського музичного руху.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

ВБ 2.6.

Хорове аранжування

Мета: освоєння студентами знань і практичних навичок аранжування хорових партитур (в тому числі з супроводом) для різних складів хору.

Предмет: аранжування музичних творів для хорових колективів різних складів та рівнів майстерності

Завдання: надати студентам фахових знань та розкрити практичні вміння та навички у застосуванні різноманітних прийомів письма; ознайомити студентів з технікою перекладання хорових партитур з одного складу на інший; опанування способами аранжування хорових партитур з творів, написаних для голосу з

інструментальним супроводом.

Навчальні результати / досягнення: вільне володіння прийомами перекладень хорових, вокальних та інструментальних творів для різних складів хору; вміння застосовувати засоби художньої виразності та прийоми хорового письма в аранжуванні хорових партитур; практичне оформлення хорових партитур згідно специфіки хорового складу.

Зміст дисципліни: Поняття про аранжування і перекладення. Загальні принципи аранжування творів для хору. Основні засоби художньої виразності. Засоби хорового письма. Хорова фактура. Музична культура України у міжнародних зв'язках.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

ВБ 2.7.

Хорова література

Мета: Підготовка високопрофесійних кадрів — керівників хорових колективів, викладачів співу в умовах нової історико-культурної ситуації.

Предмет: Світова та українська хорова література

Завдання: розширити музично-культурний кругозір студентів на основі вивчення кращих зразків світової та української хорової літератури; оволодіти знаннями про основні стилі, жанри хорової музики в контексті загально-історичного процесу розвитку культури; знайомити студентів з репертуаром професійних та любительських колективів різних типів й рівнів; виховати у студентів навички комплексного інтонаційно-стильового фактурного аналізу хорових творів (як своєрідного феномену культури); прищепити навички самостійної роботи з науковою літературою, з творами різних жанрів, стилів; розвинути у студентів професійні якості, що необхідні для майбутньої музично-просвітницької (й викладацької) діяльності; виробити чіткі художньо-естетичні в сучасних умовах творчі орієнтири й критерії в питаннях хорового мистецтва, творчості й виконавства.

Навчальні результати / досягнення: знати: закономірності розвитку та еволюції жанрів і стилів хорової творчості в контексті загально-історичного музичного процесу; наукову літературу хорового фонду світової та української музики щодо проблематики жанрово-стильового аспекту; базові терміни хорової літератури; складові інтонаційно-стильового аналізу щодо драматургії, композиції творів. Уміти: обґрунтувати власну думку щодо дискусійних проблем у сфері хорового мистецтва, творчості і виконавства; аналізувати твори різних стилів, жанрів відносно драматургії, фактури, інтонаційної семантики, музичної мови та форми; орієнтуватися в нових напрямках та тенденціях хорової творчості в проєкції на творчі процеси сучасної світової та української музики; застосувати практичні навички та теоретичні знання зі сфери хорової творчості щодо основних питань виконавства. Мати навички: застосування отриманих знань у практичній фаховій діяльності; інтонаційно-стильового аналізу хорових творів різних жанрів і стилів; застосування базової термінології хорознавчого музикознавства; самостійної роботи над новими творами (хорового фонду); аналізу найновіших зразків хорової творчості щодо стильових напрямів; аналізу нових тенденцій сучасного художнього процесу щодо фактури, стилю в аспекті інтерпретації та виконавства.

Зміст дисципліни: Питання теорії та методології викладання хорової літератури. Західноєвропейська хорова література. Російська хорова література. Хорова музика радянського періоду. Українська хорова література.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

Музична культура світових українських діаспор

Мета курсу: дати бакалаврам поглиблене знання традиційної і професійної музичної культури української діаспори, збільшити кількість народних пісень у вільному володінні у комплексі побутування в живій (активній) формі та обсягу музичного матеріалу з доступних для оволодіння музичних творів вокально-хорової, інструментальної музики композиторів українського походження країн Західної Європи та американського континенту. Забезпечити знайомство з досягненнями композиторської та виконавської шкіл української діаспори, уподобання мистецького життя, фестивалів та конкурсів, що нині висуває культурне середовище українського світу до числа загальнолюдських культурних надбань, узагальнити досягнення педагогічної музичної школи.

Предмет: творчі досягнення представників музичної культури української діаспори.

Завдання: сформулювати уявлення про формування, розвиток та сучасний стан культури світового українства, окреслити особливості 4 етапів – “хвиль” еміграції в кінці XIX –протягом XX ст.; залучити соціально-історичні підходи до оцінки виконавського, композиторського спадку, педагогічної та музично-суспільної діяльності представників української діаспори; охарактеризувати динаміку змін світогляду, уявлень, міри етнічного компоненту в житті емігрантів українського походження; виявити особливості музичної діяльності світового українства як культурного явища в сфері музичних світоглядних проявів; висвітлити історію вивчення та виконавського втілення спадку музичної культури української діаспори; засвоїти специфіку тематики та музичної стилістики, музично-поетичних форм емігрантських пісень; дати студентам систему знань з специфіки жанрових уподобань під час формування музичної культури української діаспори.

Навчальні результати / досягнення: у процесі вивчення навчальної дисципліни студент має знати систему історико-теоретичних підходів до визначення поняття української діаспори як етнокультурної реалії. Розрізняти діаспору, маргінальну культуру, новопоселянську культуру, етнічні автохтонні осередки; застосовувати сучасні культурно-історичні та мистецтвознавчі методи та підходи до вивчення музичної культури української діаспори. Розуміти роль музичної культури у етнічному самоусвідомленні українців зарубіжжя, зокрема пісенної культури усної традиції, музично-виконавську та освітню діяльність; суспільно-

історичні умови виникнення і періоди розвитку української діаспори, етапи вивчення діяльності представників музичної культури, та пропагування їх творчості в Україні й у світі; життєвий й творчий шлях музичних діячів українського зарубіжжя: Мирослава Антоновича, Ярослава Бабуняка, Василя Авраменка, представників вокального та хорового мистецтва Олександра Кошиця, Володимира Климківа, Марії Дитиняк, Лева Туркевича, Євгена Дольного, Михайла Галинського, Йосипа Гошуляка, твори композиторів діаспори, доступних з аудіоматеріалів курсу, мережі інтернет та ін. Розуміти значення збереження в умовах діаспори значення і мистецьких досягнень кобзарства та бандурництва, створення капел бандуристів, діяльність Григорія Китастого, Леоніда Гайдамаки, Віктора Мішалова та ін. Відновлення спілкування з музикантами та музично-громадськими діячами у 80-х рр. ХХ ст., в роки незалежності України. Характеризувати суспільно-історичні умови творчості композитора, виконавця, хормейстера та музичного суспільного діяча залежно від країни та часу його діяльності. Аналізувати образний стрій та музично-стильову своєрідність виконання вокально-хорових, камерних та концертно-оркестрових творів у виконанні митців української діаспори. Визначати тематику і жанрові особливості емігрантських пісень. Уміти довести особливості звернення до “корньової” етнічної культури митців українського походження, які належать до різних “хвиль” української еміграції; розрізнити історичну культурну спадщину, збережену завдяки діяльності митців та громадських організацій української діаспори від сучасної практики гастрольного перебування українських музикантів за кордоном (явище “громадянин світу”). Мати навички застосування отриманих знань з даного курсу у практичній діяльності; вибору методики аналізу музично-культурних, громадських та конфесійних подій в житті світового українства; виявлення підготовки до семінарських занять із застосуванням інноваційних освітніх та інформаційних технологій; визначення образної цілісності та збереження прийомів композиторського письма у творчості композиторів та хормейстерів – керівників хорових колективів на прикладі аналізу відомого та нового музичного матеріалу; здійснення самостійної (домашньої) роботи із заданої теми, зокрема аналізу образної та стильової специфіки творчості композиторів діаспори, виконавського стилю та форм творчого виразу у виконавців – інструменталістів, співаків, бандуристів – наслідувачів українського епічного співотства; виконання завдань поточних форм модульного контролю: складання анотацій до вивчених джерел, музичних творів, конкурсів, конференцій, фестивалів за участю митців української діаспори, підготовки доповідей, рефератів.

Зміст дисципліни: Мета, завдання і предмет курсу. Поняття про українську діаспору як етнокультурну реальність. Діаспора, маргінальна культура, етнічні автохтонні осередки. Вивчення музичної культури української діаспори, її роль у етнічному самоусвідомленні українців зарубіжжя. Соціально-історичні умови виникнення і періоди розвитку української діаспори. Європейська та американська діаспора. Українська діаспора в Австралії. Фольклор української діаспори. Емігрантські пісні. Стрілецькі та повстанські пісні в еміграції. Михайло Гайворонський. Творчо-виконавська діяльність Олександра Кошиця, Мирослава Антоновича, Ярослава Бабуняка, Йосипа Гошуляка, Квітки Цісик. Василь Авраменко і школа національного танцю українського зарубіжжя. Кобзарство та бандурництво українського зарубіжжя. Василь Ємець, Леонід Гайдамака, Григорій Китастий, Віктор Мішалов. Відновлення культурного спілкування українців світу за часи української державності. Фестивали мистецтв у Києві, Львові. Композитори українського зарубіжжя.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

ВБ 2.8.

Психологія професійної музично-виконавської діяльності

Мета: ознайомлення студентів з основними положеннями і напрямками сучасного стану психології музично-виконавської діяльності, формування у майбутніх фахівців сучасного творчого мислення на основі знань психологічних тонкощів, особливостей музичного мистецтва, набуття наукового досвіду щодо подальшого використання психологічних знань.

Предмет: особливості функціонування психологічних процесів та феноменів в умовах професійної музично-виконавчої діяльності.

Завдання: ознайомити студентів із теоретико-методологічними засадами музичної психології; дати студентам систематизовані знання про психолого-педагогічні умови ефективного керування музично-комунікативними процесами; забезпечити опанування методами та прийомами формування психологічної культури майбутніх музикантів; виховати й розвинути у студентів творче сприймання музичного мистецтва, художньо-естетичну та емоційну культуру, здатність до емоційного самопізнання, самовираження й переживання через музику.

Навчальні результати / досягнення: знання психологічних особливостей професійної діяльності в галузі музичного мистецтва; вміння самостійно та вільно орієнтуватися в теоретико-методологічних засадах музичної психології на основі базових знань музичного мистецтва та використовувати дослідницький інструментарій методологічного апарату музичної психології вільно оперуючи основними категоріями мистецтвознавства.

Зміст дисципліни: Історія становлення психології музично-виконавчої діяльності. Роль психічних процесів в музичній діяльності. Сприйняття як базовий процес музичної діяльності. Роль уяви в музичному процесі. Музична діяльність як комунікація. Особистість музиканта: характеристики та особливості. Психологічна природа музичної творчості. Методи діагностики творчих здібностей. Методи розвитку творчих можливостей. Психологічна структура різних видів музичної діяльності. Психологія музичної педагогіки. Психологічна підготовка та психологічний тренінг музикантів. Музично-виконавська діяльність і психотерапія.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

Психологія професійного спілкування

Мета: опанування студентами психологічних знань, умінь та навичок спілкування важливих для подальшої професійної діяльності.

Предмет: особливості професійного спілкування працівників соціально-культурної сфери.

Завдання: надати знання про етичні основи спілкування, його норми та правила, шляхи їх застосування, особливості етикету в різних умовах трудової діяльності; навчити студентів аналізувати конкретні ситуації, розпізнаючи типи людей, рівень їхньої моральності та індивідуальні особливості, що виявляються під час ділового спілкування; формування системи способів і засобів ділового спілкування, його стратегіями, навчитись їх обирати відповідно до психологічних і соціокультурних особливостей співрозмовників, до норм і правил гуманістичної етики; формування здатності творчо застосовувати обрані способи й засоби у процесі спілкування із співвітчизниками та іноземними партнерами під час індивідуальних бесід та колективного обговорення проблем, у виступах перед різними аудиторіями, на переговорах.

Навчальні результати / досягнення: знання особливостей вербального та невербального спілкування, особливостей міміки, жестів, пози та їх інтерпретації, характеристики та складових ефективної комунікації; вміння застосовувати отримані знання в практичній діяльності, здійснювати психологічний аналіз спілкуванню як обміну інформацією, як взаємодії, як сприйманні людьми один одного, розробляти рекомендації щодо врахування засобів, механізмів спілкування в практичній діяльності.

Зміст дисципліни: Етичні проблеми управління та професійного спілкування. Моральні основи професійного спілкування. Організація ділового спілкування. Теорія і практика техніки професійного спілкування. Форми колективного обговорення проблем. Етичні та психологічні вимоги до публічних виступів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

ВБ 2.9.

Музична педагогіка

Мета: підготовка студентів до професійної педагогічної діяльності за допомогою вивчення теорії викладання музичних дисциплін та її осмислення з точки зору завдань, що стоять перед педагогом-музикантом на сучасному етапі.

Предмет: сукупність форм організації, методів, засобів та інших атрибутів музичного навчання та виховання, які складають процес професійної підготовки та формування особистості музиканта.

Завдання: сформувати у студентів систему наукових знань і практичних навичок в сфері музично-педагогічної та виконавської практики за допомогою вивчення історії, теорії та методики музичного виховання і навчання; визначити основні аспекти музичної педагогіки: форми, методи та підходи до викладання музично-теоретичних дисциплін; виявити основні методи вітчизняної та зарубіжної музичної педагогіки; сприяти засвоєнню студентами знань в області теорії музичної освіти; формувати вміння застосовувати отримані знання на практиці; розвивати здатність і потребу до самоосвіти в області теорії викладання музичних дисциплін.

Навчальні результати / досягнення: знати: поняттєвий апарат педагогічної науки; основні методики в області музичної педагогіки як вітчизняні, так і зарубіжні; методичні основи музичної педагогіки; основні етапи становлення музичної педагогіки. Вміти: визначати навчально-виховні цілі й завдання для здійснення подальшого розвитку майбутніх музикантів; знаходити ефективні форми, зміст, засоби, методи для навчання і виховання, спрямовані на вдосконалення музикантів; здійснювати пошук нових нетрадиційних методик для самовдосконалення, самовизначення і саморозвитку; застосовувати отримані знання, передавати досвід іншим. Володіти: професійним тезаурусом в сфері музичного мистецтва і музичної педагогіки; знаннями в області музичної психології та педагогіки; методикою роботи з науковою та навчально-методичною літературою; методикою планування та здійснення навчально-виховного процесу в різних музичних освітніх установах; знаннями про систему музичної освіти, сутності освітніх процесів, способи побудови продуктивних форм взаємодії педагога з учнями.

Зміст дисципліни: Музична педагогіка як галузь гуманітарного знання. Історичні етапи розвитку світової та вітчизняної музичної педагогіки. Теорія музичної освіти. Організаційно-методичні аспекти музичного виховання.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

Музичний фольклор в композиторській творчості

Мета: надати студентам поглиблені знання стосовно історико-культурних, жанрових та художньо-стильових аспектів взаємодії традиційної народнопісенної культури та композиторської творчості.

Предмет: Музичний фольклор різних народів та його застосування і перетворення в творчості професійних композиторів.

Завдання: розглянути історичну динаміку відношень «композитор-фольклор» у європейському, зокрема східнослов'янському музичному мистецтві; охарактеризувати постаті видатних композиторів, які дали мистецьке життя фундаментальним за значенням зразкам фольклорної творчості; прослідкувати еволюцію і вивести типологію уявлень про форми та засоби мистецького втілення музичного фольклору: від цитування, обробки до інтонаційно-жанрової розробки та переінтонування; порівняти твори композиторів різних творчих напрямів, які використовують фольклор в написанні власних композицій; виявити зв'язок діяльності з вивчення, узагальнення та публікацій фольклорних матеріалів та їх відтворенням в творчому доробку видатних композиторів – засновників національних композиторських шкіл Східної Європи; систематизувати музично-теоретичні знання

студентів, здобути у процесі навчання, вивести їх у простір аналітичного узагальнення; пов'язати теоретичний матеріал курсу з практичними завданнями, які стануть у нагоді студентам у процесі їх подальшого професійного зростання; ознайомити студентів із публікаціями народних пісень, складеними видатними композиторами, і прослідкувати вплив цієї наукової діяльності із втіленням у зразках вокальних, інструментальних, оркестрових творів; охарактеризувати сучасний стан відтворення автентичного фольклору у академічних і популярних формах мистецької діяльності та вокального виконавства у різних традиціях.

Навчальні результати / досягнення: знати: теоретичні засади, історико-культурні підходи до визначення характеру культурної взаємодії в системі «композитор – фольклор»; застосування сучасних культурно-історичних та мистецтвознавчих методів та підходів до вивчення використання музичного фольклору в композиторській творчості; історичну послідовність та динаміку змін у творчому засвоєнні музичного фольклору, його відповідність естетичним поглядам і формам музичного побуту за часи романтизму, неокласицизму, у сучасному музичному житті; типологію музичної обробки від «об'єктивного» типу – фактурного гомофонно-гармонійного наповнення пісенного твору або награвання із збереженням його структури, цитування й стилізації в авторських творах до «суб'єктивного» – інтонаційного засвоєння й інтеграції музичної тканини – переінтонування та ін.; етапи вивчення та персоналії представників національних композиторських шкіл, використання фольклорного матеріалу в вокально-хоровій творчості українських композиторів XIX – початку XX ст. (М. Лисенко, М. Леонтович, К. Стеценко, С. Людкевич); використання зразків музичного фольклору в симфонічних та вокально-інструментальних творах українських композиторів (Л. Ревуцький, Б. Лятошинський, Є. Станкович, О. Кива, Л. Дичко, Г. Гаврилець та ін.); правила самостійної (домашньої) навчальної роботи студентів спеціальності «Музичне мистецтво», методику перевірки їхніх знань. Вміти: охарактеризувати суспільно-історичні мотиви виконавця, хормейстера та музичного суспільного діяча залежно від країни та часу його діяльності; проаналізувати образний стрій та музично-стильову своєрідність виконання вокально-хорових, камерних та концертно-оркестрових творів, де використані народнопісенні інтонації (мелодії, награвання); охарактеризувати ланцюжок «дослідник – композитор – виконавець» у як мистецьку діяльність видатних музикантів минулого і сучасності; довести особливості звернення до «кореневої» етнічної культури митців на етапі формування національної композиторської школи, в процесі її розвитку та охарактеризувати специфіку відтворення фольклорних витоків у наш час; вирізнявати історично питомі засоби обробки фольклорного матеріалу на рівні культурної спадщини, та комерційне використання в межах «масової культури». Мати навички: застосування отриманих знань з даного курсу у практичній діяльності; вибору методики аналізу музично-культурних, творчо-інтерпретаційних засад вокально-хорових, інструментальних творів, творчості сучасних вокально-інструментальних груп різних стильових напрямів, що ґрунтуються на використанні етнічного музичного матеріалу; визначення тематики і жанрово-стильових особливостей народних пісень східнослов'янської традиції; виявлення особливостей творчості композиторів «нової фольклорної хвилі» 2 половини XX ст.; підготовки до семінарських занять із застосуванням інноваційних освітніх та інформаційних технологій; визначення образної цілісності та збереження прийомів композиторського письма у обробках народних пісень композиторами та хормейстерами – керівниками хорових колективів на прикладі аналізу відомого та нового музичного матеріалу; здійснення самостійної (домашньої) роботи із заданої теми, зокрема аналізу образної та стильової специфіки творчості композиторів, виконавського стилю та форм творчого виразу у виконавців-інструменталістів, співаків; виконання завдань поточних форм контролю: складання анотацій до вивчених джерел, музичних творів, конкурсів, конференцій, фестивалів за участю митців української діаспори, підготовки доповідей, рефератів.

Зміст дисципліни: Система: композитор — фольклор та її теоретичні засади. Музичний фольклор в композиторській творчості: історична послідовність та динаміка змін у творчому засвоєнні музичного фольклору. Використання композиторами музичного фольклору за часи романтизму, неокласицизму, у сучасному музичному житті. Музичний фольклор у творчості українських композиторів. Історично питомі засоби обробки фольклорного матеріалу на рівні культурної спадщини. Специфіка комерційного використання фольклору в межах «масової культури».

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

ВБ 2.10.

Методика роботи з хором

Мета: формування у студентів методичного досвіду професійної майстерності керівника хорового колективу, сприяти засвоєнню навичок професійної роботи з хором.

Предмет: Методичні та методологічні засади практичної роботи з хоровим колективом.

Завдання: надати студентам знання про роль керівника художнього колективу як організатора, вихователя, педагога, диригента; допомогти оволодіти сучасними методами організаційної, педагогічної та художньо-виконавської діяльності з вокально-хоровим колективом; ознайомити студентів зі спеціальними методиками, формами, засобами роботи з хором та вміння використовувати їх в процесі своєї творчої діяльності; сприяти опануванню методичного, музично-педагогічного досвіду роботи з хоровим колективом.

Навчальні результати / досягнення: володіння формами, методами та засобами роботи з хором; впровадження сучасних педагогічних технологій та використання спеціальних методик в роботі з хоровим колективом; врахування рівня здібностей учасників вокально-хорового колективу та регулювання об'єктивних та суб'єктивних складових творчих відносин в колективі; керування власною поведінкою (міміка, пантоміміка, емоції, настрої, постановка голосу, дикція).

Зміст дисципліни: Методичні основи та засоби роботи керівника хору з хоровим колективом. Організаційні, професійно-педагогічні та особистісні здібності керівника хору. Методичні основи самостійної роботи хормейстера.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

Музична культура слов'янських країн

Мета: визначити основні складові мистецько-художнього буття країн слов'янського світу.

Предмет: музична культура слов'янських країн в її творчих надбаннях: історія та сучасність.

Завдання: ознайомити студентів зі специфікою мистецького художнього буття музичної культури слов'янських країн; визначити особливості становлення і розвитку музичного духовно-релігійних засад музичної творчості композиторів — представників різних слов'янських народів; висвітлити специфіку композиторського та виконавського професіоналізму в країнах, орієнтованих на західну та східну християнську духовну традицію (інструментальна та вокально-хорова сфери); розкрити значення культурних взаємовпливів в музичному мистецтві слов'янського світу; виявити особливості творчості найяскравіших репрезентантів музичних культур різних слов'янських народів та їхню роль в розвитку світового музичного мистецтва.

Навчальні результати / досягнення: знати історію розвитку музичних культур різних слов'янських народів; імена і творчість найвидатніших слов'янських композиторів та виконавців. Вміти: визначити інтонаційно-стильову та жанрову специфіку музичної творчості композиторів — представників різних слов'янських культур; характеризувати діяльність видатних композиторів, виконавців і творчих колективів слов'янського світу. Мати навички художньо-стильового аналізу творчості репрезентантів східної та західної гілок слов'янської культури.

Зміст дисципліни: Західно-слов'янська музична культура. Південно-слов'янська музична культура. Східно-слов'янська музична культура. Ментальні національні засади та особливості їх втілення в композиторській та виконавській творчості представників слов'янських культур. Особливості формування слов'янських композиторських шкіл. Творчість видатних слов'янських композиторів в контексті художньо-сторичних процесів. Музична культура слов'янських країн в умовах сучасного художнього буття.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

ВБ 2.11.

Музична естетика

Мета: розвиток загальної музично-естетичної культури студентів; надання студентам сучасної історико-теоретичної бази музично-естетичних знань для їх подальшої кваліфікованої художньо-творчої діяльності; формування музично-філософських знань, вмінь та навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності студентів усіх музичних мистецьких спеціалізацій; виховання музикантів-фахівців високого рівня, відповідно кваліфікації «бакалавр музичного мистецтва».

Предмет: історія становлення та розвитку світової філософсько-культурологічної та мистецької думки про музику, процес самопізнання музичного мистецтва та формування його семантико-естетичної специфіки, а також основний категоріальний апарат музичної естетики як науки, що узагальнює усю змістовну сферу теоретичного музикознавства та музичної культурології.

Завдання: визначити специфіку музичної естетики як науки; розширити уявлення студентів про предмет музичної естетики, його співвідношення з іншими науковими дисциплінами та практикумами циклу фахових дисциплін спеціальності «музичного мистецтва» та її окремих спеціалізацій; визначити основні історичні типи музично-естетичних концепцій минулого та сучасності; визначити характер і специфіку найважливіших етапів історичної еволюції музичної естетики; визначити етико-аксіологічну специфіку музичної естетики та характеру становлення музичного етосу; визначення особливостей сучасного розвитку музичної естетики та загальних характеристик основних музично-естетичних концепцій; відстежити історичну еволюцію філософсько-естетичного осмислення семантики музичного мистецтва від найдавніших часів до сучасності; надати загальну характеристику основних естетичних категорій музичного мистецтва; поглибити уявлення студентів про сучасну проблематику мистецтвознавчих і культурологічних досліджень у галузі історії і теорії музичної естетики; розвинути музично-естетичний смак студентів та розширити їх музично-історичний круговид; поглибити змістовний рівень семантико-естетичного, художньо-творчого та філософсько-естетичного порозуміння майбутніх фахівців у царині музичного мистецтва; розширити уявлення студентів про предмет музичної естетики, його співвідношення з іншими науковими дисциплінами та практикумами циклу фахових дисциплін спеціальності «музичного мистецтва» та її окремих спеціалізацій; визначити основні історичні типи музично-естетичних концепцій минулого та сучасності; визначити характер і специфіку найважливіших етапів історичної еволюції музичної естетики; визначити етико-аксіологічну специфіку музичної естетики та характеру становлення музичного етосу; визначення особливостей сучасного розвитку музичної естетики та загальних характеристик основних музично-естетичних концепцій; відстежити історичну еволюцію філософсько-естетичного осмислення семантики музичного мистецтва від найдавніших часів до сучасності; надати загальну характеристику основних естетичних категорій музичного мистецтва; поглибити уявлення студентів про сучасну проблематику мистецтвознавчих і культурологічних досліджень у галузі історії і теорії музичної естетики; розвинути музично-естетичний смак студентів та розширити їх музично-історичний круговид; поглибити змістовний рівень семантико-естетичного, художньо-творчого та філософсько-естетичного порозуміння майбутніх фахівців у царині музичного мистецтва.

Навчальні результати / досягнення: знати: специфіку музичної естетики як науки; основні історичні

етапи формування і розвитку музично-естетичної думки; основні історичні типи музично-естетичних концепцій минулого та сучасності; характер і значення музики від найдавніших часів до нашої доби; етико-аксіологічні особливості формування музичної естетики; основні персоналії європейського музичного мистецтва; характерні ознаки провідних художніх стилів і напрямів європейського та світового музичного мистецтва; особливості сучасного розвитку музичної естетики; визначення базових категорій та термінів художньо-естетичної сфери музичного мистецтва. Вміти: самостійно та вільно орієнтуватися в філософсько-теоретичних положеннях музичної естетики; визначати специфіку найважливіших етапів історичної еволюції музичної естетики; надати загальну характеристику основних музично-естетичних концепцій; визначати етико-аксіологічну специфіку музичної естетики та характер становлення музичного етосу; обґрунтувати власну думку щодо дискусійних проблем філософсько-естетичної царини музичного мистецтва; визначати основні риси провідних історичних художніх стилів і напрямів європейського музичного мистецтва; застосовувати базову термінологію художньо-естетичної сфери музичного мистецтва; визначати особливості сучасного розвитку музичної естетики; проводити семантико-естетичний аналіз музичних художніх творів; застосовувати базові історико-теоретичні знання з музичної естетики щодо вирішення питань виконавської практики сучасних музикантів. Мати навички: визначення творчого внеску видатних митців у розвиток музичного мистецтва та інституціоналізацію музичної естетики як науки; з'ясування значення творчості видатних філософів та музикантів минулого для становлення і розвитку європейського та світового музичного мистецтва; критичної оцінки сучасних концептуальних положень та теорій в галузі музичної естетики; обґрунтування власного предмета дослідження в галузі музичної естетики; визначення основних рис найважливіших етапів історичної еволюції музичної естетики; проведення семантико-естетичного аналізу музичних творів; застосування базової термінології художньо-естетичної сфери музичного мистецтва.

Зміст дисципліни: Музична естетика та її специфіка. Основні естетичні концепції музики. Музична естетика країн Стародавнього Сходу. Музична естетика античності. Музична естетика Середньовіччя. Музична естетика доби Відродження. Музична естетика XVII – першої половини XVIII ст. Музична естетика другої половини XVIII ст. Музична естетика XIX ст. Музична естетика кінця XIX – початку XXI ст. Музика в системі мистецтв. Музика та її класифікація. Основні музично-філософські та музично-естетичні категорії. Музика в системі культури.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ECTS.

Керівник проектної групи:

**кандидат мистецтвознавства,
доцент**

В. Г. Бойко

Члени проектної групи:

**доктор мистецтвознавства,
доцент**

Н. О. Рябуха

**кандидат мистецтвознавства,
старший викладач**

Ю. В. Воскобойнікова